



BERGEN
KOMMUNE

Funksjonsbeskrivelse for sykehjem

BERGEN KOMMUNE
Revidert 13.07.2023

Forord

Etat for utbygging (EFU) har etter anmodning fra Byrådsavdeling for helse og omsorg (BHO) etablert en egen helsegruppe for å samle erfaring og kompetanse i utbygging- og rehabiliteringsprosjekter.

Helsegruppen ble etablert i mai 2020, og er organisert med prosjektledere som rapporterer til en prosjekteier som har ansvar for sykehjem og helsebygg-porteføljen. Funksjonsbeskrivelse for sykehjem framkommer av en bestilling fra Styringsgruppe for helsebygg den 07.09.2020, og er et samarbeid mellom EFU og BHO. Funksjonsbeskrivelsen er basert på styrende dokumenter fra BHO, EFU sin gjennomføringsmodell, Krav og retningslinjer fra Etat for bygg og eiendom, samt Etat for boligforvaltning (som har ansvar for drift og vedlikehold av Omsorg Pluss helsebygg), Husbankens veileder for lokalisering og utforming av omsorgsbygg og Arbeidstilsynets krav knyttet til arbeidsmiljø i helseinstitusjoner samt krav til byggesak.

Beskrivelsen av arealer og funksjoner tar utgangspunkt i ferdigstilte sykehjem som er tatt i bruk. Evaluering av disse sykehjemmene ble lagt til grunn i dette arbeidet for å komme frem til beste praksis som kan anvendes i fremtidige prosjekter. Formålet er å øke kvaliteten på både bygget (funksjonalitet, produksjon, brukervennlighet, forvaltning osv.), og prosjektgjennomføringen fra konseptutvikling til avslutning,

Funksjonsbeskrivelsen gjelder ved nybygging og så langt det lar seg gjøre innenfor avsatt budsjett og fysiske begrensninger ved rehabilitering. Noen arealer er mer detaljert beskrevet enn andre grunnet at disse har behov for spesielle funksjoner og mye utstyr.

Endringer kan komme til i prosjektperioden utfra nye lovkrav, eller ny innovasjon og teknologi.

Funksjonsbeskrivelsen for sykehjem har vært på høring hos Bedriftshelsetjenesten som har bidratt med innspill.

Innhold

Forord	1
1 Generelt om funksjonsbeskrivelsen	7
1.1 Beskrivelsens funksjon	7
1.2 Beskrivelsens oppbygging	7
1.3 Definisjoner	7
1.4 Arealprogram	7
1.5 Prosjektspesifikke behov	7
2 Sykehjemmets målsetting for utforming av arealene	7
2.1 Generelt.....	7
2.2 Romlige løsninger, farge og materialitet.....	8
2.3 Møblering og overflater	8
2.4 Møbleringsplan/ skjemategninger	9
2.5 Kunst.....	9
2.6 Belysning/dagslys brukt terapeutisk	9
2.7 Orientering/UU.....	10
2.8 Utearealer.....	11
2.9 Normalisering og integrering (arkitektur +)	11
2.9.1 Eksisterende naturkvaliteter	11
2.10 Logistikk.....	11
2.11 Sikkerhet.....	12
2.12 Brannkonsept og dørmiljø.....	13
2.13 Dimensjonering til grunn for prosjektering.....	14
3 Fellesfunksjoner for hele sykehjemmet	15
3.1 Generelt.....	15
3.2 Hovedinngang/vestibyle/bibliotekstokk	15
3.2.1 Garderobe/wc i fellesområdet	16
3.3 Administrative funksjoner	16
3.3.1 Betjent resepsjon	16
3.3.2 Post/rekvisita.....	17
3.3.3 Arkiv.....	17
3.3.4 Kopirom	17
3.3.5 Møterom eller sosial sone m/minikjøkken administrasjon.....	17
3.3.6 Kontor enhetsleder	18
3.3.7 Kontorer administrasjon	18
3.3.8 Samtalerom administrasjon	18

3.4 Kafé - spisedel.....	19
3.5 Kafékjøkken	20
3.6 Kontor/møterom for frivillige.....	21
3.7 Stort møterom.....	21
3.7.1 Lager for stoler og bord.....	22
3.8 Velværerom.....	22
3.8.1 Frisør.....	23
3.8.2 Fotterapeut/tannpleie.....	24
3.9 Lager for forbruksvarer	24
3.10 Lager større utstyr	25
3.11 Lager for medisinsk utstyr	25
3.12 Lager diverse	25
3.13 Rehabiliteringsavdeling utenfor bogruppene	25
3.13.1 Treningssal.....	26
3.13.2 Treningskjøkken/møterom.....	27
3.13.3 Kontorer fysioterapeut /ergoterapeut.....	28
3.13.4 Behandlingsrom fysioterapeut /ergoterapeut.....	28
3.13.5 Treningssal omklledning.....	28
3.13.6 Treningssal lager.....	28
3.13.7 HCWC rehabiliteringsavdeling ansatte og pasienter.....	29
3.14 Gjesterom/hvilerom	29
3.15 Stillerom som flerbruksrom.....	29
3.16 Bårerom.....	30
3.17 Driftsarealer for bygg og eiendom (EBE).....	31
3.17.1 Renholdssentral.....	31
3.17.2 Renholdsrom	32
3.17.3 Arbeidsplass for ledende renholder	32
3.17.4 Driftskontor	32
3.17.5 Driftsverksted/lager	33
3.17.6 Redskapslager.....	33
3.18 Heis og trapper	34
3.19 Korridor i hver etasje med bogrunder – «Hjertesone»	34
4 Fellesfunksjon for 2-4 bogrunder.....	35
4.1. Generelt.....	35
4.2. Aktivitetsrom	35
4.3 Samtalerom	37

4.4 Hvilerom	37
4.5 Medisinrom	37
4.6 Laboratorium	38
4.7 Kontor leger	39
4.8 Kontor stedlig avdelingsledelse	39
4.9 Arbeidsrom sykepleierteam	40
4.9.1 Kontor sykepleierleder	40
4.10 Møterom m/minikjøkken	40
4.11 Lager for større utstyr i tilknytning til bogrupperne	41
5 Basisfunksjoner bogrupper	41
5.1 Generelt	41
5.2 Kjøkken/spiserom	42
5.3 Stue	44
5.4 Liten stue	44
5.5 Korridor bogruppe	45
5.6 Beboerrom	45
5.7 Bad beboerrom	49
5.8 Skyllerom	50
5.8.1 Skyllerom - spesialrom for én bogruppe	50
5.8.2 Skyllerom generelt – ren del	50
5.8.3 Skyllerom generelt - uren del	51
5.9 Arbeidsrom	51
5.10 Lager lintøy	52
5.11 Lager utstyr	52
6 Personalfasiliteter	53
6.1 Generelt	53
6.2 Dame/Herregarderobe	53
6.3 Tørkerom	53
6.4 Rent personaltøy	54
6.5 Urent personaltøy	54
7 Smittevern	54
7.1 Generelt	54
7.2 Smitteverngarderobe	54
7.3 Berøringsfrie døråpnere	55
7.4 Isolat	55
7.5 Kohortinndeling av bogrupper	56

7.6 Plassering av dispensere knyttet til hånddesinfeksjon (Brukerleveranse).....	56
8 Varemottak, lager boss/tøy-sug	56
8.1 Generelt.....	56
8.2 Boss- og tøy-sug.....	57
8.3 Kildesortering	57
8.4 Mottak mat.....	58
8.5 Gasslager	58
9 Tekniske rom.....	59
9.1 Generelt.....	59
9.2 Ventilasjonsrom.....	59
9.3 UPS	59
9.4 Tele og datasentral.....	59
9.5 Trafo, tavlerom/underfordeling	60
9.6 Reservestrøm/nødstrøm	60
9.7 Valg av energikilder	60
10 Fast inventar.....	60
10.1 Generelt.....	60
11 Viktige premisser for uteområdene	61
11.1 Generelt.....	61
11.2 Uteareal/hager	61
11.3 Innendørs vinterhage/ atrium.....	63
11.4 Terrasser/balkonger	63
12 Parkering.....	64
12.1 Generelt.....	64
13 Infoskjerm/AV-utstyr/TV-DATA-TLF og IT arbeidsplass/datauttak	65
13.1 Infoskjerm/hørselestiltak	65
13.2 AV-utstyr.....	65
13.3 TV-DATA-TLF og IT-arbeidsplass/datauttak/konferanseutstyr (Microsoft Teams).....	66
14 Velferdsteknologi/teknologiske løsninger	66
14.1 Generelt.....	66
14.2 Sykesignalanlegget	66
14.3 Grensesnittet.....	66
14.4. Pasientvarsling.....	67
14.5 Alarmer – Sykesignal, forvarsel brann, ringeklokke og porttelefon.....	69
14.6 Opplæring og testing av anlegg/utstyr.....	69
15 Anskaffelser av løst inventar/utstyr	69

15.1 Generelt.....	69
15.2 Medisinsk inventar og utstyr.....	69
15.3 Løst inventar og utstyr.....	69
16 Kildehenvisninger/ Generelle veiledere:	69

1 Generelt om funksjonsbeskrivelsen

1.1 Beskrivelsens funksjon

Funksjonsbeskrivelsen skal være del av prisunderlaget i tilbudskonkurranser. Den skal fungere sammen med EBE sine retningslinjer, samt prosjektspesifikke beskrivelser. Beskrivelsens hensikt er å gi forståelse for sykehjemmets funksjoner, samt nødvendig informasjon om detaljer og leveranser. Beskrivelsen gjelder for både langtids- og korttidssykehjem, og vil tilpasses det enkelte prosjekt. Dersom sykehjemmet som bestilles er et langtidssykehjem, vil alt som gjelder korttidssykehjem fjernes fra funksjonsbeskrivelsen og romprogrammet.

1.2 Beskrivelsens oppbygging

Beskrivelsen er delt opp i kapitler, oppdelt etter sykehjemmets hovedfunksjoner. Innenfor hvert hovedkapittel listes opp alle rom som har spesifikke krav, kapittel 4-9.

Krav til tekniske anlegg er beskrevet i kapittel 9.

Utomhusanlegg og parkering er beskrevet i kapittel 11 og 12.

Krav til velferdsteknologi, AV-utstyr mm. er beskrevet i kapittel 13 og 14.

Kildehenvisninger finnes i kapittel 16.

1.3 Definisjoner

Bestillende byråsavdeling for helse og omsorg	Bestiller
Etat for sykehjem	Bruker
EBE: Etat for bygg og eiendom	Byggeier
EFU: Etat for utbygging	Byggherre/tiltakshaver

1.4 Arealprogram

Arealprogram/romprogram vil bli utarbeidet til hvert prosjekt, og vi benytter arealkategori NTA – nettoareal. I tillegg legges inn brutto/nettofaktor 1,4 (må kvalitetssikres av byggherren). Areal til tekniske rom avklares i prosjekteringsfase.

1.5 Prosjektspesifikke behov

Avhengig av hvordan bygget utformes, kan det oppstå prosjektspesifikke behov som prosjektet må løse. F.eks. hvis avstanden mellom administrasjon og vestibyle med garderobe og wc blir for stor, må det legges inn personaltoalett i tilknytning til administrasjonen.

2 Sykehjemmets målsetting for utforming av arealene

2.1 Generelt

Et sykehjem er både et hjem og en arbeidsplass, og kan sees på som et lite samfunn.

Arkitekturstrategien i Bergen (Arkitektur +) ønsker at offentlige bygg har god kontakt med nabolag og nærmiljø.

I utformingen av sykehjem er det derfor viktig å finne naturlige overganger fra det offentlige til det private. «Hovedgaten/torget» med servicefunksjoner vil fungere som samfunnsentrum, samtidig som sykehjemmet skal ha skjermede og trygge arealer for beboerne. I tillegg skal det være et hyggelig sted for pårørende, frivillige og andre besøkende.

Bergen kommune har utviklet en modell med bogrupper som hver inneholder 10 beboerrom, delt stue-kjøkkenløsning, arbeidsrom for ansatte og tilhørende støttefunksjoner. Bogrupper skal i utgangspunktet organiseres med 2 eller 4 bogrupper i hver etasje, da 2 bogrupper skal bemannes

med felles personale. Det skal legges vekt på god tilkomst til utearealer. Alle bogrupper skal tilrettelegges for beboere med demens.

2.2 Romlige løsninger, farge og materialitet

Et sykehjem inneholder rom med forskjellig grad av offentlige og private soner, dette bør gjenspeiles i romløsninger, materialbruk, farger og belysning.

Sykehjemmet skal ha fellesarealer som ivaretar større forsamlinger, f.eks. i forbindelse med høytider og kulturarrangementer. Sykehjemmets øvrige fellesfunksjoner må løses med et hjemlig preg. Disse kan med fordel brytes ned i mindre soner. Dette kan oppnås ved å skape og/eller utnytte «kriker og kroker» i planløsningen, eller det kan oppnås i møbleringen. Bevisst material- og fargebruk kan understreke sonen, og brukes til å skape intimt «rom i rommet.»

Beboere har ofte gangvansker og noen bruker ganghjelpemidler. Da er søyler et faremoment for fallulykker. Det skal tilstrebes at rommene er søylefritt i oppholdsarealer og beboerrom, inklusivt aktivitetsrom og korridorer. Dersom det er nødvendig med søyle skal det innpasses med annen utforming, eksempel bokhylle, skap, kjøkkenøy, osv.

Personer med demens søker ofte mot personalet, og det er også ønskelig for personalet å være tett på beboerne. I bogrupperne bør derfor sosiale soner legges nær sentrale funksjoner som stue, kjøkken og personalrom. I kafé/betjent resepsjon¹ og andre fellesområder utenfor selve bogruppen, kan ulike sittenisjer og -kroker plasseres mer fritt.

Farger skaper liv og gir energi. Kontrastene er ikke bare et estetisk virkemiddel, de kan lette orienteringen og er viktig når det gjelder universell utforming. Det skal velges farger, belysning og materialer som demper ned institusjonsopplevelsen og i størst mulig grad skaper en hjemlig og behagelig atmosfære. De prosjekterende skal velge materialer, lyssetting og fargevalg som anbefales i tråd med forskning innenfor fagområdet, spesielt med tanke på beboere med demens.

Husbanken anbefaler at vindusløsning med glassvegg fra gulv til tak unngås. Denne løsningen kan skape utrygghet. Løsningen krever mulighet for skjerming eller andre tiltak (frostet eller mønstret glass eller lignende) for å kunne fungere for denne gruppen.

Der begrenset innsyn legges til grunn, vurderes tett vegg.

2.3 Møblering og overflater

Man kan aktivt benytte reminisens (reminisens er et begrep brukt i hukommelsesstimulerende terapi, hvor arbeid med minner er sentralt) for å skape selvforklarende arkitektur, som det er lett å forstå og finne fram i. Gjenkjennelige motiver i rom og interiør kan informere om bruken, og skape en betryggende og trivelig atmosfære.

Møbler og overflater skal ha kvaliteter som er tilpasset bruk i offentlig miljø/institusjon, med overflater som ikke tiltrekker seg væske, har avstand mellom sete og rygg og er lett å rengjøre. Samtidig er variasjon i møbeltyper og materialitet, med innslag av gjenbruk, og gjenkjennelig inventar for brukerne, med på å skape en lun stemning. Ved ombruk/gjenbruk skal møblene framstå som enhetlige og nye, kunne vare i mange år, og være rengjort før de plasseres i nye sykehjem. Varierende tekstur gir ulike estetiske og taktile kvaliteter. Møblene skal også bidra til selvhjelpenhet med riktig sittehøyde og komfort. Sittegrupper og møblering i rom og korridorer skal være romslig

¹ Betjent resepsjon kun i korttidssykehjem.

nok til å gi plass for beboere med rullestoler og skape uformelle sosiale treff. Mange personer med demens er i relativt god fysisk form, hvilket må ivaretas i utforming av sykehjem.

Bruk av rolige mønstre i hovedrom, gjerne med innslag av tapet som utsmykning på enkelte vegger kan fungere som et veggbilde. Dette kan gi ekstra opplevelser i rommet, men må balanseres slik at det ikke blir overveldende, spesielt med tanke på demente. Korridorer og trapperom er eksempler på hvor man kan bruke tapet som utsmykning. Motiver som ikke er for bråkete, men kanskje har elementer fra naturen som blomster og fugler eller kjente bygninger? Dette kan også knyttes til stedsidentitet i området hvor sykehjemmet bygges. Hva er typisk akkurat der? Gjenkjenning og reminisens kan oppstå gjennom bilder.

Gulvbelegg som etterligner tregulv, skal vurderes da dette kan gi en lunere, mer hjemlig atmosfære.

2.4 Møbleringsplan/ skjemategninger

Det skal utarbeides en møbleringsplan som viser hvordan de ulike arealene tenkes innredet. Søyler og andre faste bygningsinstallasjoner skal framkomme. Søyler skal i stor grad begrenses eller integreres med andre funksjoner. Møbleringsplanene skal hensynta forhold som dagslys og rømningsveier, varme, ventilasjon, trekksoner osv. Skjemategninger skal vise detaljer i utvalgte rom rundt fast/løst inventar, stikk mm.

Hvem som skal ha ansvaret for møbleringsplaner og når hvilke deler av den skal utarbeides vil variere, avhengig av kontraktstrategi og hvor langt man har kommet i prosjektet før det legges ut i markedet.

2.5 Kunst

I henhold til EFU sine retningslinjer for utbyggingsprosjekter, skal det avsettes 1% av byggekostnadene, opp til maksimalt 3 MNOK ved nybygg eller totalrehabilitering av eksisterende bygg, til kunstnerisk utsmykking.

For hvert utsmykkingsprosjekt i forbindelse med kommunale bygg og anlegg etableres et kunstutvalg. Kommunens prosjektansvarlige for det enkelte byggeprosjekt har ansvaret for at et slikt kunstutvalg etableres. På vegne av oppdragsgiver skal arkitekt delta i utvalget/komiteen. Utførende entreprenør skal være kjent med bygningsmessige tiltak som følger av kunstnerisk utsmykning.

Det vises til retningslinjer under for nærmere redegjørelse om utvalget og dets arbeid:

- *Bergen kommunes retningslinjer for kunstutvalgets arbeid i kommunale byggesaker, standardprosedyre. Seremonirom skal prioriteres. For øvrig skal kunstutvalget definere omfang og plassering.*

2.6 Belysning/dagslys brukt terapeutisk

I tillegg til hjemlig miljø og estetikk, skal det i belysningen også legges vekt på hvordan dagslys kan virke terapeutisk for beboere og ansatte. Med dette menes gode dagslysforhold, for eldre med svekket syn. Innvendig belysning skal ikke ha spesiallamper/terapeutisk lys.

Dagslys er spesielt viktig for personer med demens, da det stimulerer hormonproduksjonen i hjernen som støtter døgnrytmen. Det er derfor viktig å legge til rette for gode dagslysforhold i varige oppholdsrom. Døgnrytmen vil stimuleres ved at korridorbelysning og annen belysning dimmes om kvelden/ natten. Lyssettingen bør kunne reguleres enkelt av beboer/ansatt, jf. krav fra Husbanken.

Temaet belysning er nærmere beskrevet i funksjonsbeskrivelsen kapitler for de ulike rommene.

Generelt skal valg av belysning/lamper i sykehjemets rom og korridorer følge intensjonen om å skape en hjemlig atmosfære, samtidig som renholdfaglige hensyn blir ivaretatt. Hensynet til enkelt

renhold skal vektlegges ved valg av type belysning/lamper. Man bør unngå «flimrende» spotter i tak da det kan virke forvirrende for personer med demens.

For eksempelvis å skape en følelse av å gå i en «gate», jf. trekk av bymiljø, skal det i «gaten» velges belysning og skilting som støtter opp under et utvendig gatepreg.

2.7 Orientering/UU

Universell utforming (UU) skal være en gjennomgående kvalitet ved arealene i sykehjemmene, både utvendig og innvendig, og et premiss ved planlegging av arealene slik at sykehjemmene kan fungere for alle.

God demensomsorg er personsentrert, og funksjonelle omsorgsbygg skal gjenspeile dette. Samtidig er det viktig at ikke det medisinske dominerer miljøet. Et menneske må bli sett som noe mer enn sin demens eller sine funksjonsnedsettelse. Det er derfor av stor betydning at hjelpemidler og praktisk tilrettelegging integreres naturlig i omgivelsene.

Mange sykehjemsbeboere har fysiske funksjonsnedsettelse, som det må tilrettelegges for. Tydelige luminans- og kulørkontraster øker selvstendig tilgjengelighet for svaksynte. Omtanke for forskjellige materialers akustiske og taktile egenskaper tilrettelegger for blindes forståelse og opplevelse. Arkitekturen skal både tilby og tilrettelegge for opplevelser. Hukommelsesforskning viser at reiser hvor det skjer noe som bryter monotonien, påvirker hukommelsen positivt. Overført til arkitektur kan forståelsen brukes til å designe interessevekkende og stimulerende miljøer. Bevisst bruk av lys, lyd, farger, materialitet, taktile kvaliteter og arkitektoniske motiver kan gjøre bevegelsen gjennom rommene til en opplevelsesrik reise. Det er viktig med søkelys på støy. Oppvaskmaskiner, bevisst plassering av TV og tunge møbler som flyttes rundt kan lage mye støy for en som ikke klarer å skjerme seg fra lyd.

Krav utover bestemmelsene i gjeldende TEK vil framgå i det enkelte kapittel, samt enkelte generelle ytelser:

- Alle dører for sengetransport skal være terskelfrie/flat terskel. Alle dører innvendig og ut mot uteområder hvor beboerne ferdes, skal være terskelfrie/flat terskel.
- Taktil merking på gulv skal ha maksimal høyde 3mm. Taktil merking på gulv skal ikke være til sjenanse for beboere, heller ikke for ansatte som skal kjøre senger (gjærne med beboere i) eller utstyr rundt i sykehjemmet.
- Gulvbelegg skal ha matt overflate.
- Kontraster mellom gulv og vegg, der gulvet har den mørkeste fargen, og kontraster/fremheving på dører som tre tydelig frem.
- Bestiller ønsker at senger skal kunne fraktes fra beboerrom til fellesrom i bogruppene (kjøkken/spis, stuer) og ut på uteareal i tilknytning til her bogruppe samt andre uteråder (f.eks. hager, terrasser mm).

Skilting er viktig del av UU. Det enkelte prosjekt bestemmer om leveransen er del av hovedentreprisen eller inngår i byggherrens sideentrepriser. For å lette orienteringen i bygget er det viktig å beholde frie siktlinjer mot hovedfunksjoner og transportåre, slik at også besøkende og personale får god visuell kontakt med alle områder. En god veifinning- og skilt-strategi etableres best ved at man i alle faser av planleggingen legger vekt på enkle og forståelige prinsipper for planløsning, romforløp og innbyrdes organisering av viktige knutepunkter.

Man må sørge for at den intuitive forståelsen underbygges av tydelige visuelle elementer, og det er viktig at strategien sikrer at det oppnås god veifinning med få virkemidler.

Arkitektoniske virkemidler, naturlige ledelinjer, strategisk plasserte skilt, kunstige ledelinjer og en gjennomgående gjenkjennelighet gjør det mulig for den enkelte beboer, besøkende og ansatte å finne fram uavhengig av syn, hørsel og kognitive evner. Det bør planlegges vandringsmulighet inne i bogruppen, slik at beboerne på en naturlig måte alltid kommer tilbake til fellesrom når han eller hun er på vandring, jmf. demenstilpasning.

2.8 Utearealer

Husbanken legger til grunn at «Prinsippene om normalisering og integrering skal bli tatt hensyn til ved lokalisering og planlegging.»

2.9 Normalisering og integrering (arkitektur +)

Det nye sykehjemmet må utformes ut ifra dens rolle på stedet, posisjon i den lokale konteksten, og funksjon for brukerne. Hvordan forholder bygget seg til eksisterende bygg og gangveier? Hvordan legger man til rette for integrasjon mot nærmiljøet, som skoler, barnehager, butikker, frivillige organisasjoner og kulturopplevelser?

Fellesfunksjoner i anlegget som «torg», treningsfasiliteter, lekearealer og kafé kan «invitere andre inn» eller samlokaliseres med andre tilbud for befolkningen. På denne måten kan det som tidligere var forbeholdt beboerne på institusjon bidra til å etablere møteplasser, funksjoner og aktiviteter som bidrar til lokalmiljøet. Det skapes møteplasser på tvers av generasjoner ved f.eks. etablere uteplass for barn og unge.

2.9.1 Eksisterende naturkvaliteter

Det er viktig å være bevisst omgivelsene, hvordan samspiller det nye med terreng, volum, skala, materialitet og takutforming. Hva er tomtens naturkvaliteter og hva kan være hensiktsmessig å ta vare på i prosjektet? Vegetasjon, trær, bekker og vannføring, terreng, kampesteiner, fjell i dagen eller rester av tidligere konstruksjoner/gjenbruk. Alt dette kan være med å gi prosjektet særpreg. Det er viktig å hensynta eksisterende økologiske prosesser og kulturelle/historiske aspekter. Dette kan også gi merverdi for opphold og lek for alle brukere av anlegget. Bevarer man eksisterende trær og annen vegetasjon har man allerede en etablert del av grønnstrukturen når anlegget er ferdig bygget, og man slipper å vente for at plantene skal vokse seg til.

2.10 Logistikk

Ved organisering av sykehjemmet må det etableres løsninger som gir fleksibel og effektiv utnyttning av lokaliteter, utstyr og personell. Dette innebærer f.eks. at det skal være enkle og hensiktsmessige transportveier både inne i bygget og i tilkomstveier.

Hovedinngangen skal være godt synlig, ha overbygget inngangsparti, og lede inn til vestibyle, administrasjon og de fellesarealene som gjelder hele sykehjemmet, jfr. Kap. 3 *Fellesfunksjoner for hele sykehjemmet*. Trapp og heis skal være godt synlige fra hovedinngang.

Det anlegges separat atkomst for varelevering, boss- og tøyhenting mm («Økonomigård»), gjerne plassert i noe avstand fra hovedinngang.

Et effektivt driftsprinsipp for Etat for sykehjem, er å ha enten 2 eller 4 bogrupper pr. etasje for å kunne utnytte ansattressursene på en god måte gjennom hele døgnet / året (inkl. helger og høytider). Dette fordi personalet vil være tilknyttet en avdeling bestående av to bogrupper (20 beboere), hver med 10 beboere.

Det er en forutsetning fra Husbanken at det ikke skal være gjennomgangstrafikk gjennom bogrupperne for å f.eks. komme seg til en annen bogruppe eller til felles uteareal. Man skal komme til bogrupperne via heis/trapp fra hovedinngang, og tilstøtende forbindelseskorridor.

Fellesfunksjoner for 2-4 grupper, jfr. Kap. 4. *Fellesfunksjon for 2-4 bogrupper*, plasseres nær bogrupper, og fordeles på byggets ulike etasjer. Personalet skal enkelt og effektivt kunne gå mellom de ulike bogruppene/avdelingene i hele sykehjemmet.

Om natten vil det være bemanning knyttet til to og to bogrupper (horisontalt), og planlegging av bygget og bogruppenes plassering i forhold til hverandre, må ta hensyn til dette.

2.11 Sikkerhet

Sykehjemmet og tilhørende uteområder skal tilrettelegges slik at beboerne, også alene, skal kunne bevege seg trygt og fritt uten risiko for ulykker. Adkomst til og fra bogruppene bør legges nært oppholdsrom.

Materialvalg for å redusere skader ved fallulykker er spesielt aktuelt overfor eldre, og Helsedirektoratet trekker frem en rekke miljøfaktorer som påvirker risikoen for fall. Dette er terskler, glatte gulv og trapper, trapper uten rekkverk, utilstrekkelig belysning, ujevne overflater, løse ledninger og tepper, møbler som står i veien, ustabile møbler, uhensiktsmessige hjelpemidler, manglende støttehåndtak på bad, samt klatring på stoler og møbler. I uteområdene trekkes frem følgende miljøfaktorer frem: rot og hindringer på gangstier, glatte bakker og fortau, flater og blinkende lamper.

Personalet på sykehjem arbeider med syke mennesker som kan få behov for akutt hjelp. Alle Smart telefonene (mobiler) har alarmknapp, eller kan tilpasses med en app, slik at personalet lett kan varsle andre ansatte ved behov for akutt hjelp. Samtalene til Smart telefonene (mobiler) rutes og viderekobles.

For å ivareta krav til sikkerhet i bygget, skal det bl.a. implementeres tiltak rundt:

- Låsplan/adgangskontroll: Skal utarbeides i samarbeid med oppdragsgiver for på en systematisk måte gi ansatte en trygg arbeidsplass og sikkerhet for beboerne.
- Låsbarhet: Sikkerhet oppfylles ved å:
 - Ha låsbare skap/skuffer i enkeltrom (oppdragsgiver definerer i prosjekteringen)
 - Smartdører på beboerrom
 - Velferdsteknologi som kan aktiveres iht. regelverk
 - Krav til lås med logg på gitte områder, eksempelvis medisinrom og skap for A- og B-preparater.
- Rømningsveier: Hver bogruppe skal ha to rømningsveier, enten ut av bogruppen eller ved rømningstrapp. I tillegg til adgangskontroll, skal sistnevnte ha «kakk» (grønn knapp) som er koblet opp mot ansattes mobiltelefoner. Det skal være to utganger fra oppholdsrommet/spiserommet for rømning for ansatte dersom beboer utagerer. Videre rømning vil skje i korridor ut av bogruppe og videre ut i sykehjemmet.
- Alarmer: Se kap. 14 *Velferdsteknologi/teknologiske løsninger*. Oppdragsgiver vil i prosjekteringen beskrive (i en matrise) hvordan bl.a. sykesignal, brannalarm, porttelefoner, kjølerom urent tøy, nattstilling telefoni, nødbryter grønn knapp, heisstans mm skal kobles opp mot ansattes mobiltelefoner for å støtte sikker og effektiv drift i sykehjemmet.
- Pasientvarslingsanlegg trygger beboer og ansatte, se kap. 14 *Velferdsteknologi/teknologiske løsninger*
- Fall utgjør en stor risiko i sykehjemmene. Det skal derfor installeres sikkerhetssensor på dører i fellesområder med UU krav, og beboerrom som ev. ligger i forbindelse med rømningsvei, da dørene her må kunne lukkes ved brann (må ha dørautomatikk og dermed sikkerhetssensor).
- Tekniske installasjoner skal ha sikkert grensesnitt mot beboere og ansatte, f.eks. skal varmtvannstemperatur være på sikkert nivå.

- For vedlikehold av bygning og installasjoner skal bygget planlegges for å ivareta sikker arbeidsplass og trygt arbeidsmiljø (HMS) opp mot krav fra Arbeidstilsynet.

Lokalene må planlegges slik at risiko for vold og trusler mot ansatte reduseres, jf. Arbeidstilsynet.

2.12 Brannkonsept og dørmiljø

Husbanken påpeker:

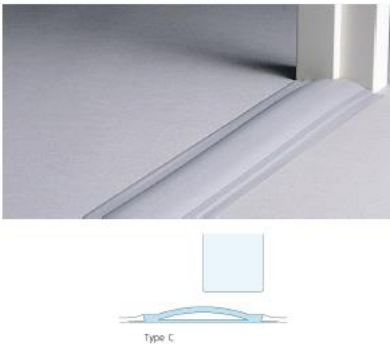
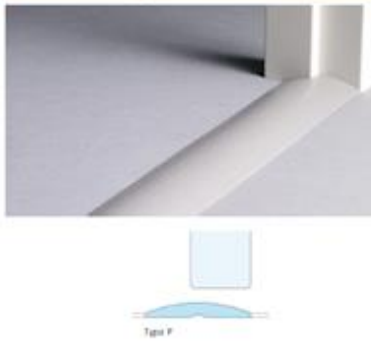
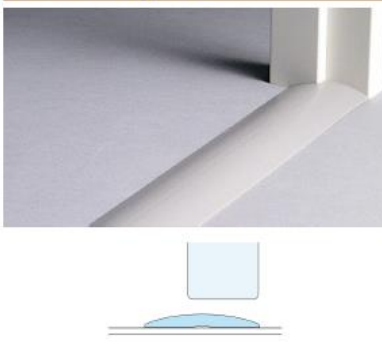
«Dører som fører til selvstendige boliger eller en bogruppe og dører til uteplasser skal ha trinnfri terskel.»

Dette skaper utfordringer med å ivareta myndighetskrav til brann og røksmitte.

Brannrådgiver skal derfor i samråd med arkitekt ha et særskilt fokus ved utarbeidelse av brannkonseptet og tilrettelegge for følgende:

- Bygget prosjekteres terskelfritt i alle arealer som benyttes av beboerne.
- Tekniske rom som er egne brannceller skal ha terskler.
- Rom som ikke defineres med UU krav, slik som trapperom kan etableres med terskler.
- Særmøter på dørmiljø rom for rom vil bidra til å ivareta krav.
- Forslag til evakueringsplan utarbeides i skisseprosjekt. Benytt simuleringsverktøy i arbeidet med evakueringsplanen.

Eksempler på terskler som fortrinnsvis ønskes benyttet, er hentet fra de største dørleverandører sine alternativer. Løsningene er avklart med Husbanken.

Hul gummitrøskel type CG	Plastterskel type CP	Plastterskel type CH
		
Fakta: Fremstilles av myk gummi i grå farge. Mål 75 x 10 mm.	Fakta: Fremstilles av plast i grå farge. Mål 70 x 10 mm.	Fakta: Fremstilles av plast i grå farge. Mål 70 x 7 mm.
Bruksområde: Kan brukes til alle typer massivdører. Kan kombineres med slepelist SL opptil EI 30, 38 dB, Sa (avhengig av dørtypen).	Bruksområde: Kan brukes til alle typer massivdører. Kan kombineres med slepelist SL opptil EI 30, 43 dB, Sa (avhengig av dørtypen).	Bruksområde: Kan brukes til alle typer massivdører. Kan kombineres med slepelist SL opptil EI 30, 43 dB, Sa (avhengig av dørtypen).
Øvrig: Terskelen egner seg i rom med mye rullende transport, for eksempel sykehus. Terskelen leveres separat og settes på plass etter at karmen er montert. Den må monteres før det legges gulvbelegg.	Øvrig: Terskelen egner seg i rom med mye rullende transport, for eksempel sykehus. Terskelen leveres separat og settes på plass etter at karmen er montert. Den skal monteres før eller i forbindelse med legging av gulvbelegg.	Øvrig: Terskelen leveres separat og settes på plass etter at karmen er montert.

I cellebegrensede vegger med EI 30 krav benyttes fortrinnsvis løsninger over i kombinasjon med slepelist. Gjelder beboerrom.

For konstruksjoner med EI 60 krav og lydkrav kan det benyttes heve-/senketerskel.

Stepelist SL



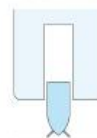
Type SL + P

Fakta: Dobbel, myk gummilist montert på undersiden av dørbladet.

Bruksområde: Kan brukes til alle typer massivdører. Kan kombineres med terskel CP/CH opptil EI 30, 43 dB, Sa (avhengig av dørtypen).

Øvrig: Listen kan gjerne brukes sammen med gummiterskel C eller plastterskel P. Listen monteres da slik at det er klaring mellom list og gulv ved åpning og lukking. Brukes ikke terskel, er avstanden til gulv 3 mm.

Heve-/senketerskel TT



Type TT

Fakta: Mekanisk heve-/senketerskel av lakkert aluminium med tetning av neoprengummi. Montert innfelt i underkant av dørbladet.

Bruksområde: Kan brukes til alle typer slagdører. Maks. bredde på dørblad 13 modul. Klassifisering opptil EI 60, 40dB, S200 (avhengig av dørtypen).

Øvrig: Heve-/senketerskel kan brukes direkte på ferdig gulv. Dette krever imidlertid at gulvflaten er plan. Den kan også brukes sammen med terskelplate B. Heve-/senketerskel felles opp i dørbladet når døren er åpen. Når døren lukkes, senkes gummiprofilen ned mot gulvet ved at mekanismen blir påvirket av lukketrykket mot karmen.

2.13 Dimensjonering til grunn for prosjektering

Av "Veileder for lokalisering og utforming av omsorgsbygg" v/ Husbanken, kapittel 5 framgår dimensjoneringsgrunnlag og krav rundt rullestoler, hjelpemidler for løft og pleie, betjeningsarealer, adkomst og kommunikasjonsveier, dører og vinduer, bad samt sjekklister for viktigste dimensjoner som ligger til grunn for at prosjektet skal få investeringstilskudd fra Husbanken. Alt som fremgår her av krav og anbefalinger fra Husbanken skal følges, selv om ikke alle punktene er eksplisitt nevnt i denne funksjonsbeskrivelsen.

Følgende sengestørrelser/madrasser anskaffes:

- Seng B100cm x L200/220cm. (Madrassbredde 90cm)
- Seng B130cm x L200/220cm. (Madrassbredde 120cm)
- Sengene må kunne fraktes slik:
 - ut av beboerrommet
 - inn på kjøkken/spiserom i bogruppen
 - ut på balkong i tilknytning til kjøkken/spiserom
 - inn på stuen
 - ut av bogruppen
 - gjennom dører i felleskorridorer til heis og uteområder
 - inn/ut av kafé, stillerom/flerbruksrom og bårerom

3 Fellesfunksjoner for hele sykehjemmet

3.1 Generelt

Hovedinngang skal være lett å finne, og man skal umiddelbart ledes til vestibylen. Kontorer i administrasjonen plasseres i nærhet til hovedinngang/vestibyle slik at administrativt personale kan bistå mottak av beboere / pårørende / ved bud-leveringer osv. på dagtid. Kontorene og andre funksjonelle rom skal sikres i forhold til lydkrav for konfidensielle samtaler, i henhold til romprogrammet. Møterom, aktivitetsrom og flere funksjonelle rom skal ha automatisk lysregulering. Alle kontorer skal ha el.stikk i skrivebordet.



3.2 Hovedinngang/vestibyle/bibliotekkkrok

Fra hovedinngang skal man umiddelbart ledes til vestibylen hvor det skal være enkelt å orientere seg videre i bygget. Vestibylen skal være fysisk adskilt fra andre tilstøtende funksjoner. Ambulanse vil parkere rett utenfor hovedinngangen, og beboer skal kunne fraktes inn/ut av sykehjemmet via vestibyle og heis, mest mulig skjermet for innsyn fra kafé.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Inngangspartiet skal ha veggplass for innvendig skiltplan som skal gi god informasjon til orienteringen i bygget.• Grunnstein skal plasseres i vestibylen og kan gjerne være en del av kunstplanen.• Vestibylen skal ha god kapasitet til en behagelig, inviterende sittegruppe for venting i forbindelse med transport ol.• Fra sittegruppen skal det være direkte utsyn til henteområdet. Bruker skal ikke sitte i trekkzone.• Det skal avsettes plass til kunstnerisk utsmykning m/effektbelysning.• Det skal tilrettelegges for vanddispenser.²• Bibliotekkkrok med hyller for bøker samt sofa/bord/stoler plasseres i vestibyleområdet.• Det skal være fotskraperister ved hovedinngangene og ved inngang fra hager i hele sykehjemmet.

² Vanddispenseren anskaffes av sykehjemmet over kommunens rammeavtale ved driftsstart.

Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Gass-peis plasseres i tilknytning til bibliotekskrok for å gi en lun og hjemlig stemning.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for digital infoskjerm på vegg ved hovedinngang. Det skal avsettes plass med lademuligheter til taxisykel i nærheten av vestibylen. Det skal legges varmekabler ute i deler av hovedinngangene for å sikre trygg tilkomst til sykehjemmet.

3.2.1 Garderobe/wc i fellesområdet

Plasseres i nærhet av resepsjon og hovedinngang, samt hver etasje. Antall toaletter avklares i hvert prosjekt. Dersom funksjoner som stillerom/flerbruksrom, eller annet ligger i avstand fra kafé-området må det sikres at det er tilgang til WC/HCWC der besøkende og beboere oppholder seg.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Det skal etableres garderobe, wc for dame og herre, samt HCWC for besøkende i fellesareal. Skal utstyres med garderobestang/knagger og hattehylle for oppheng av yttertøy
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Garderobe innredning m/oppeng for klær
AV/IKT/EL	

3.3 Administrative funksjoner

Kontorer i administrasjonen skal ligge i direkte nærhet til hovedinngang/vestibyle/resepsjon slik at administrativt personalet enkelt kan ha visuell kontakt med inngangspartiet og bistå mottak av beboere/pårørende, samt bud-leveringer osv. på dagtid. Det skal avsettes WC og HCWC, som har adgangskontroll, for administrativt personell, som ikke er tilgjengelig for beboere og besøkende



3.3.1 Betjent resepsjon

Resepsjon skal være betjent i korttidssykehjem, se prosjektets romprogram. Resepsjonen skal plasseres nært hovedinngang, være lett synlig og det første som møter besøkende, tilrettelagt for å ta imot henvendelser.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal ha glassvegger og resepsjonsdisk m/skyveluke over arbeidshøyde som kan åpnes og lukkes. Tilrettelegges for rullestolbrukere. Kontorarbeidsplass skal ha ekstra benkeplass, og det skal avsettes plass til hyllereol bak resepsjonsdisk. Rommet må innredes slik at PC-skjermen(e) ikke vises fra publikumssiden. Resepsjonen skal utformes slik at ansatte unngår å sitte i trekksoner.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Håndvask i tilknytning til kontorarbeidsplassen. Knagg for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal ha pc m/tilbehør. Stikk i skranke for skrankeslynge med mikrofon.

3.3.2 Post/rekvisita

Post/rekvisita skal plasseres i tilknytning til administrasjonen. Kan kombineres med kopirom.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal ha plass til hev/senk arbeidsbenk, hyller og posthyller.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	

3.3.3 Arkiv

Arkivet plasseres gjerne nært administrasjonen.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal ha hyller og brannsikre arkivskap for oppbevaring av beboernes journaler, journaler fra avdøde, samt ansattes personalmapper. Rommet skal ha en arbeidsstasjon. Trenger ikke dagslys.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

3.3.4 Kopirom

Kopirom skal ligge i tilknytning til administrasjonen i både langtidssykehjemmene og korttidssykehjemmene.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsbenk og hyller for rekvisita mm. Plass til tre spann til resirkulering av papir, papp og makulert papir.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal ha multifunksjonsskriver. Tilrettelegges for makuleringsmaskin.

3.3.5 Møterom eller sosial sone m/minikjøkken administrasjon

Møterom eller sosial sone med enkelt kjøkken for personale i administrasjonsdelen.

Størrelse/funksjon presiseres i det enkelte prosjekt. Det skal være en klokke på vegg i dette arealet.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Møterom for administrativt ansatte med minikjøkken. Bruksområde vil være tverrfaglige samhandlingsmøter, avdelingsmøter, internundervisning og pauserom for ansatte. Møtebord/stoler til 8 personer. Alle møtedeltakere skal kunne se skjermen når de sitter ved møtebordet. Det må avsettes gulvplass til 2 serveringsvogner på hjul. Veggplass til glasstavle (ca. 120x100cm).
Alternativt	<ul style="list-style-type: none"> Møterom for administrativt ansatte med minikjøkken kan erstattes med sosial sone med minikjøkken i administrasjonen, dersom det er tilrettelagt for møterom annet sted på bygget som kan benyttes av administrasjonen.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Benkeplate/topplate med nedfelt kum Underskap under kum, m/beholdere for kildesortering Underskap for integrert oppvaskmaskin Underskap m/skuffeseksjon Overskap over benkeplate (ett skap til mikroovn) Høyskap for integrert kombiskap kjøleskap/frys Knagger for oppheng av klær
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for visningsvegg for interaktiv skjerm. Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

3.3.6 Kontor enhetsleder

Kontor for leder av sykehjemmet.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal møbleres med en kontorarbeidsplass og møtebord til fire personer. Kontorarbeidsplass bør kunne stilles i to plasseringer, slik at man også kan sitte med ansiktet mot døråpningen. Rommet må kunne skjermes for innsyn pga. konfidensielle samtaler Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm). Det skal monteres fastmontert safe med min. B400xD400xH400 cm (FG-godkjent / brannsikkert).
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør, visningsskjerm på vegg, og liten printer.

3.3.7 Kontorer administrasjon

Kontorer for ansatte i administrasjonen. Antallet beskrives i romprogrammet for det enkelte prosjekt.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommene skal ha to kontorarbeidsplasser hver. Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm).
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

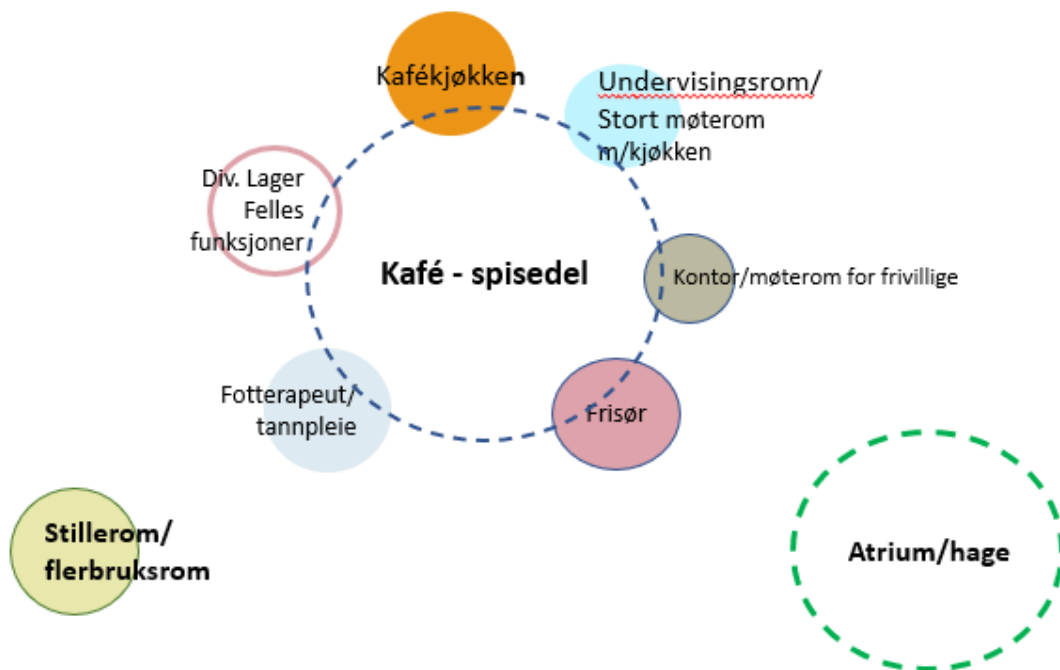
3.3.8 Samtalerom administrasjon

Det skal være samtalerom både i tilknytning til stedlige lederes kontorer i sykehjemsavdelingene, og til administrative kontorer. Antallet beskrives i romprogrammet for det enkelte prosjekt.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Plass til fire personer for samtaler eller annet arbeid som trenger skjerming. • Innredes som en liten stue med sofa, sofabord og to lenestoler inkl. fotskammel. • Rommet skal også kunne brukes til hvile på kveld og i helger i forbindelse med ansattes langvakter. Ansatte må kunne hvile skjermet for innsyn. • Skilting dør som viser at rommet er opptatt (brukes til hvile).
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

3.4 Kafé - spisedel

Rommet plasseres i direkte forbindelse med vestibyle. Det er ønskelig at kafèarealet har tilgang til et uteområde i form av en overbygget hage, atriehage, vinterhage eller lignende, med beplantning, benker samt ute-spisemøbler. Se kap.11 *Viktige premisser for uteområdene.*



Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Kafeen må kunne utvides mot f.eks. vestibyle/stort undervisningsmøterom slik at det ved spesielle anledninger kan lages arrangement for 150 gjester. • Spisedelen skal dimensjoneres iht. romprogram og kunne fysisk avgrensnes i et eget rom nært vestibyle. • Det er viktig med støydempende tiltak for at hørselshemmede skal få en fin opplevelse av å være i rommet. • Rommet skal ha et moderne uttrykk, og kan gjerne deles inn i ulike soner, med variasjon av typer møbler som kafemøbler, loungemøbler, nedhengte pendler over noen bord etc.

	<ul style="list-style-type: none"> • Møblelementet skal invitere til treff mellom generasjoner. • Nisjer og kroker kan utnyttes for å skape små skjermede soner i det større rommet. • Det skal avsettes veggplass for kunst. • Det skal være en klokke på vegg i dette arealet, gjerne som en del av utsmykningen/kunst. • Miljøstasjon for matavfall mm plasseres i tilknytning til spisedelen. • Uren sone for skittent dekketøy mm skal plasseres ved inngang kafekjøkkenet.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal være skap /skuffer/hyller for oppbevaring av noe dekketøy mm, noe skal være låsbart. • Serveringsløsning for tilbudt mat/produkter detaljeres i prosjekteringen. Dette kan være selvbetjeningsløsning med f.eks. salatbar/kjølehyller/plass til serveringsbrett, kjøleskap/fryser for drikke/mat/is, salg av enkle forbruksvarer som f.eks. sjokolade, blomster, kjeks, brus mm, jf. «butikk-funksjon».
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal ha visningsvegg for motorisert lerret, og stikk og data for lerret, projektor og AV-møbel. • Det skal også leveres et eget datapunkt for IP-TV. • Tale- og musikkanlegg for 150 gjester. • Egnede hørselstiltak i tilknytning til betalingsløsningen. • Stikk til diverse, kjøleskap/kjøledisk mm. • Tilrettelegge for selvbetjent betalingsløsning. Kommunen leverer ikke nettverkspunkt til private aktører som skal drifte kafé. Drifter av kafé må ha egen linje.

3.5 Kafekjøkkenet

Plasseres i direkte tilknytning til kafé - spisedel.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<p>Viktige punkter som må hensyntas iht. Mattilsynets og Arbeidstilsynets krav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle benkeoverflater i kjøkkenet skal ha standard høyde 90 cm. • All innredning og fastmontert utstyr skal ha glatte, vaskbare og korrosjonsbestandige materialer, som ikke er giftige. • Kjøkkenet skal kunne rengjøres ved skumlegging og med spyling, og det må være nok sluk og gulvrenner i arealene. • kafekjøkkenet utformes med serveringsløsning, en produksjonsdel og en oppvasksoner for enkel kafédrift. • Det skal leveres storkjøkkeninnredning for å kunne benytte kjøkkenet som beskrevet. Detaljer beskrives i prosjekteringen. • Rommet organiseres med koke- og stekelinje til varm-matproduksjon og med ren og skitten sone. • I kafekjøkkenet skal det være god plass til oppbevaring av kjøkkenutstyr og kjøkkenredskaper som trengs i matlagingen. • Kafekjøkkenet skal ha tilhørende funksjoner: <ul style="list-style-type: none"> • Kontor med en kontorarbeidsplass. • Garderobe med garderobeskap og skohyller (unisex). • WC (unisex). • Lager for dekketøy og utstyr til kafé. • Forskriftsmessig oppbevaring av rengjøringsmidler i låsbart skap kafekjøkkenet. Størrelse avklares i prosjekteringen. • Sambruk mellom kafé og sykehjem for følgende rom: Kjølerom, fryserom, matlager, se kap. 8. <i>Varemottak</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> I serveringsløsningen skal det i tillegg til storkjøkken-kaffetrakter, også være plass til kaffemaskin med velassortert kaffesortiment, (drifter anskaffer kaffemaskin selv). Nærhet til boss-sug.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Utstysrliste fra storkjøkkenleverandør utarbeides i forbindelse med prosjekteringen. Det skal leveres innredning og utstyr for å kunne benytte kjøkkenet som beskrevet. Håndvask med berøringsfri armatur skal plasseres ved inngang til kafékjøkken.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør. Det skal monteres tilstrekkelig stikk og datauttak for alle nødvendige funksjoner. Det skal etableres nødvendig antall sikringskurser med riktig sikringsstørrelse. Adgangskontroll.

3.6 Kontor/møterom for frivillige

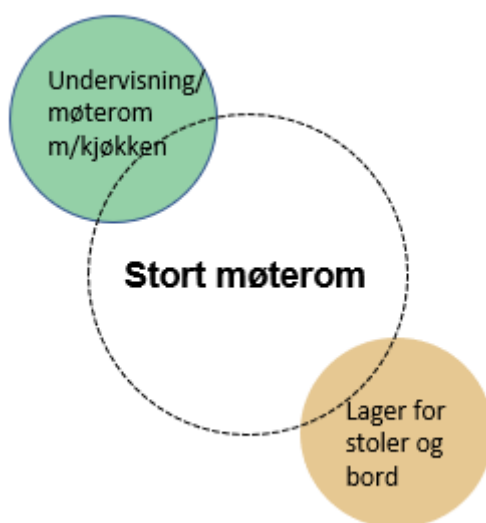
Rommet skal plasseres i nærheten av kafé, møterom/undervisning.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Kontoret er for frivillige tilknyttet sykehjemmet. Rommet skal ha to kontorarbeidsplasser og møtebord til fire personer. Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm).
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Knagger for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør, visningsskjerm på vegg.

3.7 Stort møterom

Stort møterom er et kombinert undervisnings-/møterom med kjøkken. Rommet plasseres nær vestibyle/ kafé for fleksibel sambruk. Rom til bruk for store møter og undervisning for f.eks. ansatte, pårørende, frisklivsentralen, kulturskolen, frivillige organisasjoner osv.

Det skal være en klokke på vegg i dette arealet, gjerne som en del av utsmykking/kunst.



Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Møtebordet skal ha så mange plasser som mulig samtidig som UU i rommet skal oppfylles. • Det må avsettes gulvplass til 2 serveringsvogner på hjul. • Alle møtedeltakere skal kunne se skjermen når de sitter ved møtebordet. • Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm). • Det skal være en klokke på vegg i dette arealet, gjerne som en del av utsmykking/kunst. • For fleksibel bruk av rommet skal stolene kunne stables og møtebordene være sammenleggbare, møblene settes på tilhørende stollager når de ikke er i bruk.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Benkeplate/topplate med nedfelt kum. • Benkeplate skal ha plass til dobbel kaffetrakter og samtidig bruk av dobbelt vaffeljern. • Underskap under kum, m/holder for kildesortering. • Underskap for integrert oppvaskmaskin. • Underskap m/skuffeseksjon. • Overskap over benkeplate, (1 skap til mikroovn). • Høyskap for integrert kombiskap kjøleskap/frys. • Koketopp og komfyr. • Knagger for oppheng av noe klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges med visningsvegg for interaktiv skjerm. • Tilrettelegges for pc m/tilbehør. • Det skal etableres nødvendig antall sikringskurser med riktig sikringsstørrelse i kjøkkendelen. • Det skal monteres tilstrekkelig stikk og datauttak for alle nødvendige funksjoner.

3.7.1 Lager for stoler og bord

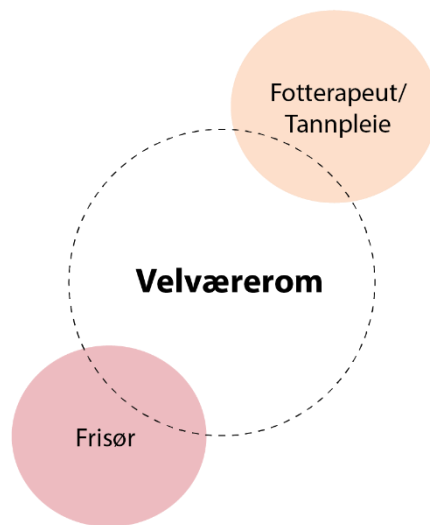
Det skal være et stollager i tilknytning til stort møterom (undervisning/møterom) for stoler og bord til bruk i kafé mm.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Gulvplass for oppbevaring av stoler og sammenleggbare bord. • Stolvogn. • Bordvogn.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	

3.8 Velværerom

Velværerommene består av frisør og fotterapeut/tannpleie. Rommene skal plasseres i nærhet til vestibyle og kafé, områder med aktivitet, jf. «trekk av bymiljø» og opplevelsen av å gå i en «gate».

Det er krav til dagslys i disse rommene.



3.8.1 Frisør

For å gjenskape et samfunn, jf. «bymiljø», skal rommet utstyres som en typisk frisørsalong.

Målgruppen er beboere i sykehjem, samt omsorg pluss boliger og aktivitetssenter for hjemmeboende dersom dette skal inn i bygget.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Rom for samtidig behandling av 1-2 kunder. • Plass til et lite venteområde med et lite bord og to stoler, skjermet mot direkte innsyn utenfra eller fra innvendig felles korridor. • To frisørstoler, høyderegulerbare m/låsbare hjul og fotstøtte. • Frisørrinnredning med speil/benk, speilbelysning, to tørkehetter og fotstøtte. • Nærhet til boss-sug.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Kassedisk m/plass og uttak for PC. • Arbeidsbenk m/nedfelt rustfri kum. • Underskap under kum, m/holdere for kildesortering. • Underskap med hyller. • Underskap m/skuffeseksjon. • Overskap uten dører m/mellomhyller. • Søylevask m/regulerbar vinkel og høyde. • En tørkehette, veggfast med arm, som dekker begge frisørstolene • Speil og speilbelysning for to frisørplasser. • Vegghylle/skap for utstilling av produkter som skal selges av frisør (noe låsbart). • Vaskemaskin for tøy (stillestående). • Knagger for oppheng av klær. • Håndvask, dispensere for tørkepapir, såpe/sprit, avfallsbøtte ved inngangsdøren. • Avtrekksskap for blanding av kjemikaler.
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Adgangskontroll og automatisk døråpning. • Hørseiltiltak med ev. tilleggsutstyr. • Tilrettelegges for betalingsløsning (kommunen leverer ikke nettverkspunkt til private aktører som skal drifte frisør, den som drifter frisør må ha egen linje). • Stikk i benk for bruk av diverse frisørutstyr. • Punktavsug som dekker begge frisørstolene og søylevask. • Avtrekksskap for blanding av kjemikaler.

3.8.2 Fotterapeut/tannpleie

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet skal ha behandlingsstol m/motor, nakkestøtte med regulering vertikalt og av rygg, slik at den kan legges ned, med nakkepute (enkel å rengjøre). Stolen skal ha sambruk både for fotterapi og tannpleie. Stolen skal derfor ikke forstås som en rendyrket tannlegestol. Det skal være plass til en god stol for aromaterapi/manikyrr. Bruker skal sitte skjermet fra innsyn utenfra eller fra innvendig korridor. Det må avsettes plass for arbeidsbord på hjul for fotterapeut. Nærhet til boss-sug.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Kassedisk m/plass og uttak for PC. Arbeidsbenk m/nedfelt kum og rist. Underskap under kum, m/holdere for kildesortering. Underskap med hyller. Underskap m/skuffeseksjon. Låsbare overskap m/ mellomhyller. Bl.a. med plass til å oppbevare f.eks. tannlegeservietter og annet utstyr relatert til tannpleien som kan ligge permanent på sykehjemmet. Høyskap med instrumentvaskemaskin skap over og under. Instrumentvaskemaskin. Hylle/overskap for utstilling av produkter (noe låsbart). Separat håndvask m/speil over (tilhørende dispensere for såpe/sprit/tørkepapir og avfallsbøtte. Plassering skal være på vegg i fotenden av behandlingsstolen, da rommet oftest brukes av fotterapeut. Separat utslagsvask. Knagger for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Stikk for diverse utstyr på arbeidsbenk. Tilkobling for slipemaskin (anskaffes av fotterapeut og inngår i arbeidsbordet). Plass til støvsuger ved vegg, stikk på vegg (anskaffes av fotterapeut). Tilrettelegging i tak for undersøkelseslampe for tannhelsetjenesten: Med dette menes fastmontert undersøkelseslampe i tak, herunder at det er elektriske punkt for montering. Lampen leveres av fylkestannlegen. Strømtilførsel til stol må komme opp i gulv via gulvboks. Egnet hørselstiltak med ev. tilleggsutstyr. Kommunen leverer ikke nettverkspunkt til private aktører som skal drive fotterapi, disse må selv ha egen linje.
VVS	<ul style="list-style-type: none"> Punktavsug som dekker begge funksjoner – tannpleie og fotterapi. Punktavsug skal dekke både hode- og fotende av behandlingsstolen.

3.9 Lager for forbruksvarer

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Oppbevaring av ekstra forbruksvarer. Gulvplass til å oppbevare juletrær o.l.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Stålhylle, dybde 60 cm.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for ev. fremtidig digital lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenett.

3.10 Lager større utstyr

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">Gulvplass til større utstyr som senger m.m.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">Stålhjeller, 60 cm dybde.Rikelig med robuste stålknauger for oppheng av krykker, seil, mm.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">Rommet må ha rikelige lademuligheter for løfteutstyr og annet utstyr, stikk i hofte høyde, jf. HMS.Datapunkt og stikk for ev. fremtidig lagerstyringssystem. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner – Fast oppkobling kablet gjestenett.

3.11 Lager for medisinsk utstyr

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">Oppbevaring av ekstra medisinsk utstyr.Gulvplass til å oppbevare trillebord o.l.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">Stålhjeller, 60 cm dybde.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">Rommet må ha rikelige lademuligheter for løfteutstyr og annet utstyr, stikk i hofte høyde, jf. HMS.Datapunkt og stikk for ev. fremtidig lagerstyringssystem. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner – Fast oppkobling kablet gjestenett.

3.12 Lager diverse

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">Hentelager for hele sykehjemmet, som sanitær og rekvisita.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">Stålhjeller, 60 cm dybde og låsbare høyskap.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">Tilrettelegge for ev. fremtidig digital lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenett.

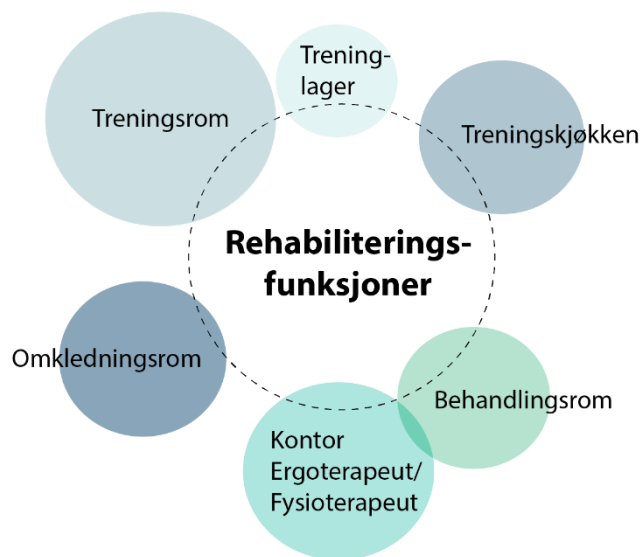
3.13 Rehabiliteringsavdeling utenfor bogruppene

Enkelte av korttidssykehjemmene skal ha en rehabiliteringsfunksjon.

Rehabiliteringsavdelingen plasseres sentralt i sykehjemmet slik at det blir enkelt for rehabiliteringspasientene å bruke det på dagtid, og for alle andre på ettermiddag/kveld.

Antallet plasser i rehabiliteringsfunksjonen i korttidssykehjem og type pasientgruppe avklares for hvert prosjekt. Eventuelt spesialutstyr prosjekteres i de prosjektene dette gjelder. Det skal avsettes et HCWC for personalet, med adgangskontroll, som ikke er tilgjengelig for brukere og besøkende.

Det skal også tilrettelegges for vanddispenser i tilknytning til rehabiliteringsavdelingen.



3.13.1 Treningssal

Treningssalen er en del av rehabiliteringsfunksjonene og skal brukes av beboere på sykehjemmet.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Treningssalen skal ha to arbeidsstasjoner, en av dem skal ha PC, samt diverse treningsutstyr. • Diverse treningsutstyr som ergometersykkel og oppslagbar tredemølle. • Spesielt sportsgulv skal ikke benyttes. • Primært plasseres i hovedplan.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Ribbevegger (total bredde 150 cm, ved siden av hverandre). • Låsbart skap til småutstyr/testmateriale (veggfestet 20 cm over gulvet). • Veggmontert stang/oppheng til treningsmatter. • Takoppheng til nett. • Separat håndvask m/speil over. • Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm). • Det må avsettes plass foran interaktiv skjerm til min. fire personer som kan stå og gjøre øvelser. • Det skal installeres terapimastere i tak. Antall, plassering/avstand mellom dem beskrives i prosjekteringen. • Behandlingsbenker. • Nedtrekksapparater som festes til vegg. • Slynger – avklares i hvert prosjekt. • Avsettes gulvplass til portable apparater og utstyr som brukes i treningen – avklares i hvert prosjekt. • Speilvegg, avklares i hvert prosjekt.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Treningssalen skal ha to arbeidsstasjoner for midlertidig arbeid, en av dem skal ha PC. • Egnede hørselstiltak med ev. tilleggsutstyr.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges med stikk og ev. datapunkt for treningsutstyr. • Tilrettelegges for PC med tilbehør. • Tilrettelegges med visningsvegg for interaktiv skjerm. • Musikkanlegg.
--	---

3.13.2 Treningskjøkken/møterom

Treningskjøkken for rehabiliteringspasienter. Rommet blir også brukt som pause- og møterom for ansatte i rehabiliteringsfunksjonen. Det skal være en klokke på vegg i dette arealet.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal tilpasses rullestolbrukere og ha møtebord med stoler til 8 personer. • Det anbefales frastillingsplass på begge sider av oppvaskkum og koketopp, og på den ene siden av kjøleskap og komfyr. • Fri passasje, dvs. 0,9 m frem til vindu. Vindu må være enkelt å betjene med en hånd. • Benkeplater skal ha elektrisk hev/senk funksjon. • Overskap skal ha hev/senk funksjon. Motor monteres i bakkant av skap, flere skap kan hektes på samme motor. Ofte brukes to motorer, da det ikke monteres over komfyr (vifteskap). • Stekeovn skal monteres i høyskap med underkant 0,75 m fra gulv. • Skuffer i stedet for underskap. • Skapdører skal kunne åpnes mer enn 90 grader for å unngå sammenstøt. • Skapdører overskap skal hengsles slik at de åpnes mot midten av benkelengden. • Uttrekkbare hyller i høyskap. • I henhold til UU skal det være tydelig luminanskontrast mellom vegg og dør. Synlig overgang mellom: <ul style="list-style-type: none"> - gulv og vegg - skap og vegg - benkeplate og vegg - bøylehåndtak og skap/skuffefronter • Rom skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Hev/senk arbeidsbenk. • Benkeplate/topplate med nedfelt kum. • Underskap under kum, m/beholdere for kildesortering. • Underskap for integrert oppvaskmaskin. • Underskap m/skuffeseksjon. • Hev/senk overskap over benkeplate, (1 skap til mikroovn). • Høyskap for integrert kombiskap kjøleskap/frys. • Høyskap for integrert stekeovn/mikro. • Induksjon koketopp. • Kjøkkenhette/ventilator. • Separat håndvask m/speil over. • Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm). • Lange bøylehåndtak på skuffer og skap.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges for visningsvegg med interaktiv skjerm. • Egnert hørselstiltak med ev. tilleggsutstyr: En til en/flere samtaler, viktig at dialogen ikke kan avlyttes av andre.

3.13.3 Kontorer fysioterapeut /ergoterapeut

Kontorer i rehabiliteringssenteret.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Kontorene skal ha tre kontorarbeidsplasser.• Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Knagger for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegges for pc m/tilbehør.• Ett av rommene skal ha liten skriver (samt møbel) i tillegg til ordinært IKT-utstyr.

3.13.4 Behandlingsrom fysioterapeut /ergoterapeut

Behandlingsrom til individuelle behandlinger (rehabilitering).

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• En arbeidsstasjon (Touch-down).• En behandlingsbenk. Sikre at det kan gås rundt benken.• Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Det skal installeres i tak 1 stk. slynge/terapimaster pr. rom. Festes over behandlingsbenk, midtstilt i rommet, for å sikre god arbeidsplass rundt hele behandlingsbenken• Separat håndvask med speil over• Knagger for oppheng av klær
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegges for pc m/tilbehør.• Egnede hørseiltak med ev. tilleggsutstyr: En til en/flere samtaler, viktig at dialogen ikke kan avlyttes av andre.

3.13.5 Treningssal omkledding

Garderobe i tilknytning til treningssenter.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	HCWC og dusj utstyr skal ha fokus på egenmestring, med løsninger for støttehåndtak.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Separat håndvask m støttehåndtak og speil over.• Garderobeskap inkludert sittebenk (m/hengelås).• Garderobe skal ha låsbare verdiskap m/fast nøkkel i dør.• Garderobeskap til håndduker, såpe, bleier mm, låsbart.• Vegghegt helfigur speil.• Oppheng for nal i dusj.• Veggplass til knagger.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Stikk for hårføner etc.

3.13.6 Treningssal lager

Lager tilhørende treningssal.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Rommet skal ha plass for treningsutstyr/tilbehør.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Hyller i stål.• Knagger for oppheng av utstyr.
AV/IKT/EL	

3.13.7 HCWC rehabiliteringsavdeling ansatte og pasienter

Det skal etableres HCWC i nærhet til ansattareal og treningsrom, ett for personalet med adgangskontroll og ett for pasientene.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	HCWC skal ha fokus på egenmestring, med løsninger for støttehåndtak.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Separat håndvask m støttehåndtak og speil over.
AV/IKT/EL	

3.14 Gjesterom/hvilerom

Gjesterom/hvilerom for pårørende eller personale. Skal plasseres i en rolig del av sykehjemmet (ikke i tilknytning til administrasjonen).

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Rommet skal ha en hev/senk arbeidsstasjon.• Det skal være plass til 2 hvilestoler med skammel, et lite bord, seng og kommode.• Det skal være mulig å lufte/åpne opp et vindu.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Rommet skal ha tilhørende HCWC med dusj.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegges for pc m/tilbehør.• Smart-TV, montert på svingbar arm.

3.15 Stillerom som flerbruksrom

Stillerommet/flerbruksrommet skal være et livssynsnøytralt seremonirom for blant annet minnestunder, religiøse seremonier og kulturarrangementer med mulighet for å strøkke kulturbegivenheter fra andre steder. Rommet skal plasseres sentralt i fellesfunksjoner i sykehjemmet. Et viktig satsningsområde i sykehjem er mulighet for å delta i kulturelle og sosiale aktiviteter, jf. temaplanen «Omsorg med kunnskap». Det skal derfor tilrettelegges for multimedierom i sykehjem. Dette vil gi flere beboere mulighet til å delta på kulturelle og sportslige arrangement uten å måtte forlate sykehjemmet.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Rommet skal fremstå som et «signal-rom» i sykehjemmet. Belysningen skal gi rommet et estetisk uttrykk som forsterker rommets seremonielle bruk. Hvis rommet ikke har direkte dagslys skal det tilstrebes at belysningen gir rommet ønsket preg.• Rommet skal møbleres med løse stoler for fleksibel bruk (stabelbare).• Kunstnerisk utsmykning med tilhørende belysning.• Ønskelig med egen inngang og et lite uteområde i direkte tilknytning stillerom/flerbruksrom.• Det skal ikke tilrettelegges for aktivitet rett utenfor som parkering etc.• Det skal avklares i hvert enkelt prosjekt hvorvidt det må tilpasses med egen garderobe for yttertøy, samt WC/HCWC, utfra plassering av stillerommet/flerbruksrommet og avstand til øvrige felles WC/HCWC.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Håndvask med speil over.• Møbel for oppbevaring av religiøse gjenstander til ulike seremonier.

AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Talerstol skal kunne kobles fra og flyttes, og ha solid og estetisk utførelse. • Det må avsettes plass til mobilt pc-bord (kan kombineres med talerstol). • Det må avsettes plass til hev-senk avlastningsbord. • Belysning og AV-utstyr må koordineres med eventuell kunst på vegg. • Rommet skal ha visningsvegg for motorisert lerret, og stikk og data for lerret, projektor og AV-møbel. • Sikre høyt lydkrav. Dette gir muligheter for sambruk ved ulike arrangementer på sykehjemmet. • Tilrettelegges for visningsvegg for interaktiv skjerm. • Egnede hørselstiltak med ev. tilleggsutstyr. • Lydanlegg for målgruppen eldre. • Elektrisk piano med tilsvarende stikk.
-----------	--

3.16 Bårerom

Båreromsfunksjonen består av to rom: Bårerom og Bårerom kjølt. Funksjonen skal plasseres med enkel tilkomst fra heis, det skal ikke være passasje gjennom mange dører for å komme fra heis til bårerommet. Nærhet til stillerommet/flerbruksrommet og utgang (ikke hovedutgang). Funksjonen skal være skjermet fra gjennomgangstrafikk i felles korridor i tilfelle begravelsesbyrået må plassere avdøde midlertidig utenfor bårerommet.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<p>Bårerom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Når en beboer dør, stelles de av pleiepersonalet og kjøres i sengen til bårerommet. Her tar begravelsesbyrået på avdøde privat tøy og legger de i kisten. Det må være plass på bårerommet til å trekke frem båren slik at den døde kan stelles av to personer. • Ekstra brede senger har utvendig bredde 130 cm, se kap.2 <i>Orientering/UU</i>. Døren inn til bårerom og døren videre inn til bårerom kjølt må være bred nok til de ekstra brede sengene. • Rommet skal ha livssynsnytral innredning. <p>Bårerom kjølt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De døde skal ikke oppbevares i høyden. • På et sykehjem med 100 sykehjems plasser dimensjoneres bårerommet med plass til 2 bærer³ og 1 katafalk-tralle med hjul.
Fast inventar og utstyr	<p>Bårerom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utslagsvask i stål. • Knagger. • Vegghylle. • Arbeidsbenk med underskap. • Separat håndvask med speil over.
AV/IKT/EL	<p>Bårerom kjølt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal ha kjøling.

³ Elektrisk hev/senk bærer, inkludert brett, festereimer og brakett. Bestilles av bestillende byråsavdeling for helse og omsorg, anskaffes av Etat for utbygging.

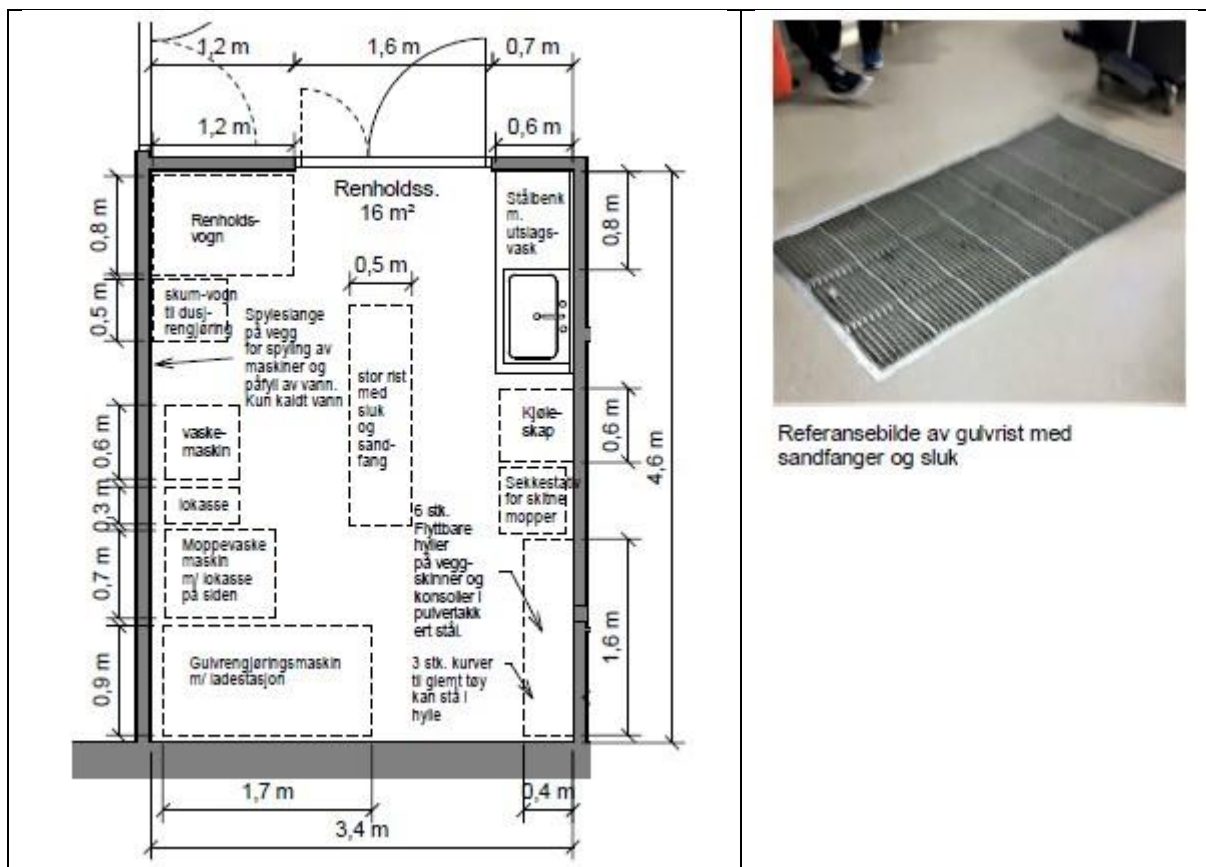
3.17 Driftsarealer for bygg og eiendom (EBE)⁴

Disse arealene tilhører byggeier/driften av bygget, og skal ikke deles med eller disponeres av andre funksjoner på bygget.

Funksjonskravene til disse rommene er definert i dokumentet «Drifts- og renholdstekniske funksjonskrav». Dokumentet er vedlagt i konkurranser, men ligger også tilgjengelig på kommunen sine nettsider.

3.17.1 Renholdssentral

Renholdssentralen bør plasseres sentralt i bygget, gjerne i underetasjen, med god tilkomst til evt. heis.



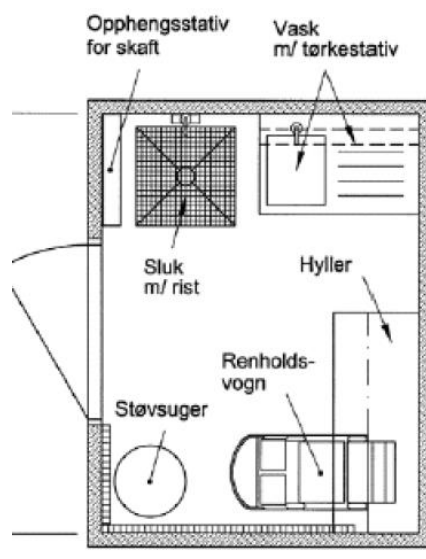
Veiledende illustrasjon renholdssentral

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Renholdssentralen er hovedarealet for renholdsfunksjonen i bygget. Her oppbevares og rengjøres maskinelt og manuelt renholdsutstyr. Rommet er også lager for renholdskjemi og annen rekvisita knyttet til renhold av bygget.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Utslagsvask med blandebatteri med hurtigtilkobling. Vegghengte hyller 60 cm. dybde (fjernlager for papir og håndsåpe og oppbevaring av forbruksmateriell).

⁴ EBE er ansvarlig for beskrivelsene av funksjonene i dette kapitlet. Arealene til rommene EBE er ansvarlig for, er tatt ut av romprogrammet som legges til grunn for bestilling fra byrådsavdelingen med ansvar for sykehjem.

AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for ev. fremtidig lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenet.
-----------	---

3.17.2 Renholdsrom



379.243 Tilrettelegging for rasjonelt renhold – EBE Drifts- og renholds tekniske funksjonskrav 2017

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges i hver etasje (1 rom pr 500 til 1000 m², > 1000 m² = 2 rom). Det skal være tilstrekkelig med renholdsrom med utslagsvask og plass til vasketralle på alle plan. Størrelsen vurderes iht. romprogram. Disse rommene vil være som et depot for mer effektiv utførelse av renholdet, med tømme og tappemuligheter til renholdsmaskin. Varmtvannsberedere, tekniske inspeksjonsluker etc. skal ikke plasseres på renholdsrom, dette rommet skal kun benyttes av renholdspersonalet. (Fjernlager for papir og håndsåpe og oppbevaring av forbruksmateriell).
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Utslagsvask med blande batteri med hurtigtilkobling. Vegghengte hyller.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Stikk for lading av renholds vogn o.l.

3.17.3 Arbeidsplass for ledende renholder

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> På større bygg skal ledende renholder ha kontorarbeidsplass i et tomannskontor i administrasjonen, jf. kap.3. <i>Kontorer administrasjon.</i>
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Knagg for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

3.17.4 Driftskontor

Kontor for driftspersonell, skal plasseres i tilknytning driftsverksted.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet disponeres av driftspersonell/byggeier til arbeid med teknisk styring, kontroll og drift av bygget.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal ha plass til styringspanel for tekniske anlegg (SD-anlegg), arkiv for bygningsdokumentasjon og nøkkelskap. • Rommet møbleres med to kontorarbeidsplasser og lite møtebord med 4 stoler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Rustfri kum.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

3.17.5 Driftsverksted/lager

Verksted for driftspersonell, skal plasseres i tilknytning driftskontor. Driftsverksted bør lokaliseres på bakkeplan, med god tilkomst og transportvei for vareleveranse.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal ha plass til oppbevaring av verktøy og utstyr, det skal ha arbeidsbenkplate for enkle reparasjoner, arealet bør være min. 30m².
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Vegghyller. • Arbeidsbenk med benkeplate i heltre og hyller/skuffer/skap under arbeidsbenk for ytterligere oppbevaring. • Låsbart stålskap til kjemikalier mm. • Tørkeskap til tørking av arbeidsklær og yttertøy. • Utslagsvask.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal ha tilgang på 3-faset strøm.

3.17.6 Redskapslager

Lageret skal være min.5m² og avklares i hvert prosjekt, som en del av driftslager, (forutsatt at det kan tilrettelegges med egen utgang).

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for oppbevaring av redskap og utstyr til drift av utearealene tilhørende bygget. • Lageret skal være frostfritt for oppbevaring av høytrykkspyler, trillebår, div hageredskap og strøsand.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Vegghyller og kroker for oppheng av redskap.
AV/IKT/EL	

3.18 Heis og trapper

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Heiser	<p>Se «<i>Veileder for lokalisering og utforming av omsorgsbygg</i>» v/Husbanken I tillegg gjelder følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygget skal ha tilstrekkelig antall heiser som må plasseres hensiktsmessig for å ivareta effektiv logistikk. • Bogrupperne skal enkelt nås i hele bygget via heis/trapp fra hovedinngang og senere forbindelseskorridor, uten å måtte skifte heis. • Alle heisene må kunne ta en sykeseng med dimensjon utvendig B130cm xL220cm, samt flere pleiere med diverse utstyr. • Heisene må tåle innvendig slitasje fra mekanisk påkjenning. • Betjeningsknapper må enkelt nås fra rullestol og ha blindeskrift, jf. UU. • Panelet skal inneholde stenge- og lukkeknapp, digital etasjeanviser og angivelse av etasje over høyttaler. • Det må være to heisstoler til etasjer med bogrupper slik at ved heisstans i en av heisene, kan den andre heisen benyttes, jf. UU.
Trapper	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal tilrettelegges for evakueringsstoler/bårestol med belte - oppheng ved trapper og i rømningstrapper, i hver etasje. • I hoved trapperom skal det være sitemulighet i reposit. Dette kan gjerne være fastbygd benk som ikke påvirker rømningsvei. Da får beboerne mulighet til å hvile underveis ved trappetrening, jf. Husbanken.
AV/IKT/EL	

3.19 Korridor i hver etasje med bogrupper – «Hjertesone»

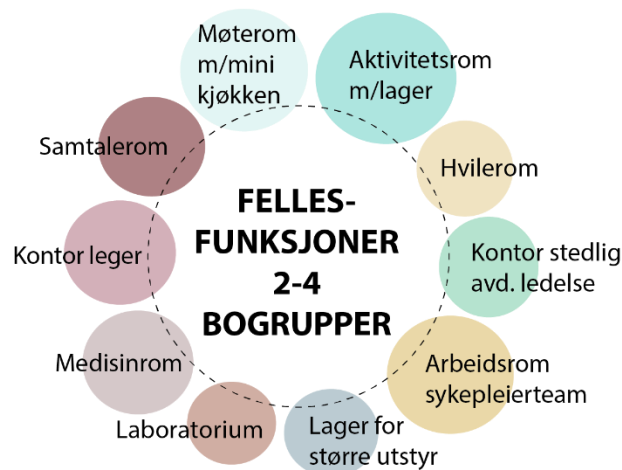
Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • I korttidssykehjem skal en gangbane for pasienttrening etableres i hver etasje, i tilknytning til felles areal utenfor bogrupperne. • Korridorer med oppholdsareal kan brytes opp ved f.eks. ha ulike takhøyder og nisjer med møblering som skaper en hjemlig atmosfære i en «Hjertesone» hvor beboere kan sette seg med sine gjester utenfor bogruppen. • I korttidssykehjem monteres håndløpere i to høyder på vegger i korridorer med fellesrom (utenfor bogrupperne), trapper, og alle steder hvor det er naturlig lengde i gangene, samt der det er sammenhengende vegg både i og utenfor bogrupperne. • Enkel håndløper i langtidssykehjemmene skal monteres 90 cm over ferdig gulv. • Veggbeskyttelse skal monteres i alle typer korridorer hvor senger og større utstyr fraktes. Det skal utformes en funksjonell og mest mulig estetisk løsning med minst mulig institusjonspreg. Sengehjulet går opptil 40 cm over gulvet. Fotstøttene på rullestoler er mellom 10-15 cm over gulvet. Vegger og hjørner må beskyttes for støt av disse. • Det må avsettes plass for to treningssykler i korridor / «Hjertesone».
UU	<ul style="list-style-type: none"> • Se kap. 2 UU med oversikt over sengebredder og hvor senger skal kunne fraktes i sykehjemmet.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges for infoskjerm i hovedkorridorer i alle etasjer. Skjerm plasseres i en høyde som gjør det enkelt å se hva det informeres om, også fra rullestol. Infoskjerm skal plasseres i nærhet av ev. møblering i korridor / «Hjertesone» slik at man kan følge med på infoskjerm ved behov for det • Tilrettelegges strøm for to treningssykler + PC (programvare) + mobil smart-TV (for visning av sykkelrute).

	<ul style="list-style-type: none"> • Plassering av stikk renholdere skal bruke (høyde), avtales med Etat for bygg og eiendom. • Plassering av stikk/oppheng for bl.a. julestjerner oppunder himling på egnede steder.
--	---

4 Fellesfunksjon for 2-4 bogrunder

4.1. Generelt

Enkelte funksjoner deler 2-4 bogrunder på. Funksjonene kan variere og det vil framkomme av romprogrammet for det enkelte sykehjemsprosjektet.



4.2. Aktivitetsrom

Trening og ulike fysiske, sosiale og kulturelle aktiviteter skal være en sentral del av sykehjemsbeboernes hverdag, og det er viktig å kunne tilrettelegge for aktiviteter som foregår gruppevis innenfor ulike interessefelt. Aktivitetsrommene skal ligge i nærhet til bogrunderne, og være et alternativ til de aktivitetene som skjer i fellesrom i bogrunderne. Rommene skal benyttes til aktiviteter på tvers av bogrunderne/avdelingene. Det er definert 3 ulike typer aktivitetsrom.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Fellesfunksjoner for aktivitetsrom 1,2,3	<ul style="list-style-type: none"> • Romprogram vil definere antall aktivitetsrom. • Rommene innredes slik at de gir mulighet for en fleksibel bruk. • På hvert aktivitetsrom skal det være plass til to trenings sykler, samt oppkobling for disse mot mobil smart-TV på stativ. • Alle aktivitetsrom skal ha veggplass til dobbel ribbevegg for trening. • Bord må ha låsbare hjul og hev/senk funksjon for enkelt å kunne flytte på dem. • Stoler må være stablebare, ha armlener og stopping i sete og rygg. • Det er behov for små trillebord slik at utstyr enkelt kan forflyttes.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • To ribbevegger ved siden av hverandre. • Skap til småutstyr/test materiale. • Låsbare skap. • Håndvask med speil over.

AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges strøm for to treningssykler + PC (programvare) + mobil smart-TV (for visning av sykkelrute). • Det skal leveres stikk og datapunkt for treningsapparater. • Eget hørselstiltak med ev. tilleggsutstyr. • Aktivitetsrom 1 og 3 skal tilrettelegges for spillet <i>Tovertafel</i> med forsterkning i tak – må sees opp mot møblering i rommet. • Strøm og datauttak og oppkobling til nett via tjenesten Fast trådbundet gjestenett.
-----------	---

Aktivitetsrom type 1_ m/kjøkken:	<ul style="list-style-type: none"> • I tillegg til utstyret som skal inn i alle aktivitetsrommene skal følgende inn i aktivitetsrom type 1: • Kjøkken med nødvendig utstyr til å betjene 10-15 personer. • Rommet skal bl.a. brukes til å bake, lage syltetøy osv. (følge årstidene), samt at pårørende/beboere ev. skal kunne bruke rommet til å feire beboernes bursdager mm med familien.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Benkeplate/topplate med nedfelt kum. • Underskap under kum, m/holder for kildesortering. • Integreert oppvaskmaskin, plasseres i hoftehøyde. • Underskap m/skuffeseksjon. • Overskap over benkeplate, (1 skap til mikroovn). • Høyskap for integrert kombiskap kjøleskap/frys. • Komfyr i høyskap. • Koketopp. • Kjøkkenhette/ventilator.
Aktivitetsrom type 2_ sløydverksted/dyrke blomster ol:	<ul style="list-style-type: none"> • Et av kriteriene for å være et «<i>Livsglede sykehjem</i>» er å tilrettelegge for årstidsbaserte aktiviteter: • Rommet skal ha lett tilkomst til uteområder, for utplanting av blomster ol. i blomsterkasser. • Rommet skal ha høvelbenk for snekkerarbeid, låsbart verktøyskap. • Utstyr for å så blomster ol. • Gulvplass til så-kasser.
Fast inventar og utstyr	<p>I tillegg til utstyret som skal inn i alle aktivitetsrommene skal følgende inn i dette aktivitetsrommet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utslagsvask i stål. • Lang arbeidsbenk m/skrustikker. • Vekstlys for planter.
Aktivitetsrom type 3_ kreativt verksted:	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal tilrettelegges for ulike bordaktiviteter som brettspill/maling/lage dekorasjoner etc. • Rommet skal ha god lagringsplass til utstyr. • Aktivitetsrom kan ha innredning som «erindringsrom» med utstyr fra «gamledager».
Fast inventar og utstyr	<p>I tillegg til utstyret som skal inn i alle aktivitetsrommene skal følgende inn i dette aktivitetsrommet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Låsbart skap for oppbevaring av utstyr. • Utslagsvask i stål.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges strøm for to treningssykler + PC (programvare) + mobil smart-TV (for visning av sykkelrute). • Eget hørselstiltak med ev. tilleggsutstyr.

4.3 Samtalerom

Rommet plasseres utenfor bogruppene, men i nærheten av dem. Samtalerom skal brukes av bl.a. stedlig avdelingsledelse eller andre, for arbeid som trenger skjerming. Antall rom beskrives i romprogrammet for det enkelte prosjekt.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Plass til fire personer for arbeid som trenger skjerming. Fire stoler og ett bord.• Rommet skal også skal kunne brukes til hvile på kveld og i helger i forbindelse med ansattes langvakter. Tilstrebe plass til en hvilestol med fotskammel.• Ansatte må kunne hvile skjermet for innsyn.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

4.4 Hvilerom

Det skal tilrettelegges med hvilerom for ansatte som har langvakter. Hvilerom trenger ikke ligge i beboeretasjene, men skal ligge i et rolig område av sykehjemmet, med nærhet til toalett, kjøkken, møterom med kjøkken eller kafé. I utgangspunktet skal det anskaffes én massasjestol, og det må vurderes i hvert prosjekt hvilket hvilerom denne skal plasseres.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Ansatte skal kunne hvile skjermet for innsyn og dagslys. (To på hvert rom).• Innredes med to hvilemuligheter: Seng 90 cmx200cm/avlastningsbord og leselys, samt hvilestoler med fotstøtte, avlastningsbord og leselys. Det avklares i hvert prosjekt om det skal være en hvilestol og en seng, eller to hvilestoler i hvilerommet.• Det må være skjerming mellom hvileplassene.• Skilt på dør som viser «Opptatt».• Arbeidstilsynet krever dagslys for hvilerom, vinduet må kunne åpnes for lufting.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Lyset i rommet må kunne dimmes

4.5 Medisinrom

Medisinrommene skal plasseres i nærhet av bogrupper/hovedtrapper/heis og arbeidsrom sykepleieteam. I kortidssykehjem brukes det mer medisiner enn i et langtidssykehjem. I en travel arbeidshverdag på sykehjemmene er det viktig at rommene plasseres effektivt i forhold til hverandre for å redusere antall skritt.

Arealprogrammet har avsatt 3 rom til medisinrom. Det kan vurderes om totalarealet skal deles på to medisinrom dersom byggets infrastruktur tillater det.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Rommet skal ha tett dør, ev. glassfelt over dør.• Det skal etableres en arbeidsstasjon for pc ved benkeplaten.• Rommet må ha gulvplass for to medisinvogner og medisinkasser.

	<ul style="list-style-type: none"> • Sykepleierteknisk utstyr kan plasseres på benk, mens tilbehør legges i skap eller skuffer. • Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm). • Det skal ikke være direkte innsyn fra korridor/utenfra. • Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler. • Temperatur i rommet må aldri overstige 25 grader Celsius.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsbenk 1: Topplate rustfritt stål, med kum. Åpen plass på midten av benk for stol. Beskyttelsesplater på vegg over benkeplate. • 2 skuffeseksjon 4 skuff, B: 600 mm (to låsbare skuffer, være dyp nok til å plassere diverse utstyr). • Skapseksjon under kum 500mm m/holder for kildesortering. • Vegghyller 4 plan, L/D: 1900x400 mm. • Vegghyller 4 plan, L/D: 2940 + 1150 x200 mm. • Arbeidsbenk 2 Topplate rustfritt stål L: 3450 mm. • 3 skuffeseksjoner med 4 skuffer, B: 600 mm (to låsbare skuffer i hver seksjon). • 1 skapseksjon B:500. • Åpen plass under benk til stol. • To låsbare overskap min 30cm dybde, (til medisin), kobles til adgangskontrollsystem. Skal også ha tilgang ved strømstans. • Skap og hyller på vegg for oppbevaring av medisinsk og sykepleieteknisk utstyr. • Benk 90 cm for avtrekkskabinett. • Kjøleskap frittstående modell m/glassdør, fotpedal Mål: B/D/H: 695x876x2010 mm med temperaturavleser utvendig. • Håndvask m/speil over. • Medisinrom prosjekteres med overtrykk til omliggende rom, slik at evt. forurensinger fra omliggende rom ikke kontaminerer preparater/legemidler.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges for pc m/tilbehør på arbeidsbenk. • Kjølebehov må vurderes mot krav til makstemperatur 25 grader. • Rommet skal ha fastmontert temperaturavleser, gjerne med logg. • Tilrettelegges for kortleser utvendig / innvendig på dør til rommet for logging av bevegelser inn/ut av rommet. Det skal være tilgang til rommet også ved strømstans. • Lås overskap/medisinskap skal kobles til byggets generelle adgangskontrollsystem. • Det er viktig at rommet har godt arbeidslys under hyller og overskap ved arbeidsbenkene, der konsentrasjonsarbeid i forbindelse med medikamenter utføres. Se Medisinromveileder for detaljer. • Tilrettelegge for ev. fremtidig digital lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenett.
VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal etableres en fremtidsrettet løsning med punktavsug med avtrekk til friluft/over tak. • Avtrekkskabinett bygget opp av gjennomsiktige plater og stabile aluminiumsprofiler, minimumsmål 600 x 400 mm.

4.6 Laboratorium

Laboratorium brukes av leverandør av laboratorietjenester, leger og andre. Rommet skal plasseres i nærhet til arbeidsrom for sykepleieteamet. Det ønskes også nærhet til legekontor, bogruppene, samt nær trapp/heis.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Laboratoriebank med plass til en arbeidsstasjon. Det skal være gulvplass til akuttvogn (bord/trillestativ tilpasset EKG-apparat), trillebord/sug (kortidssykehjem) og blodsentrifuge. Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm.). Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsbank med kum. En åpen plass under bank for kontorstol. Beskyttelsesplater på vegg over benkeplate. Underskap m/skuffeseksjoner. Underskap m/holder for kildesortering. Kjøleskap under bank. Overskap m/mellomhyller, låsbare. Vegghyller. Separat håndvask med speil over. Det er ønskelig med direkte eller indirekte dagslys til rommet.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc på arbeidsbank. Tilrettelegges for ev. fremtidig digital lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenett.

4.7 Kontor leger

Antall legekontor tilpasses hvert prosjekt i prosjektspesifikt romprogram. Rommene skal plasseres ved siden av hverandre, utenfor bogruppene og nært arbeidsrom for sykepleieteam.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Hvert legekontor skal ha to kontorarbeidsplasser. (Legen behandler ikke pasientene på legekontoet). Veggplass for glasstavle (ca. 120x100cm). Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Håndvask med speil over. Knagger for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør og liten printer⁵.

4.8 Kontor stedlig avdelingsledelse

Kontor skal plasseres utenfor, men nært bogruppene i hver etasje.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Rommet blir brukt av avdelingsleder til kontorarbeid og samtaler med ansatte og pårørende. Hvert kontor dekker ledelse av to bogrunder. Langtidssykehjem: Rommet skal ha to kontorarbeidsplasser. Korttidssykehjem: Rommet skal ha en kontorarbeidsplass og et lite møtebord til to personer. Veggplass for glasstavle (ca.120x100cm). Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges for pc m/tilbehør og liten printer.

⁵ Liten printer må kunne skrive ut prøveskjema og resepter.

4.9 Arbeidsrom sykepleierteam

Arbeidsrom for sykepleierteam skal ha en sentral plassering i forhold til bogruppene, kontorer stedlig avdelingsledelse, medisinrom og legekantor.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Kombinert møterom og arbeidsrom med to arbeidsstasjoner.• Møtebord/stoler til 10 personer. Alle møtedeltakere skal kunne se skjermen når de sitter ved møtebordet.• Veggplass for glasstavle (ca. 120x100cm).• Det er fortrinnsvis ønskelig med direkte dagslys i dette rommet. Utformingen på sykehjemmet vil være avgjørende om indirekte dagslys kan aksepteres. Indirekte dagslys krever skjerming i forhold til taushetsbelagte opplysninger.• Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.• Det skal være en klokke på vegg i dette arealet.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Håndvask m/speil over.• Knagger for oppheng av klær.• Veskeskap (10 antall låsbare rom).
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Rommet skal ha visningsvegg for interaktiv skjerm.• Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

4.9.1 Kontor sykepleierleder

Kontor skal plasseres utenfor arbeidsrom for sykepleierteam, men nært dette arbeidsrommet. Nærhet til samtalerom, eventuelt tilrettelegge kontoret med et møtebord til to personer.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Rommet blir brukt av sykepleierleder til kontorarbeid og samtaler med ansatte og pårørende.• Rommet skal ha en kontorarbeidsplass.• Eventuelt møtebord til to personer, dersom det er lang avstand til samtalerom.• Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegges for pc m/tilbehør og liten printer.

4.10 Møterom m/minikjøkken

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Møterom for ansatte med minikjøkken. Bruksområde vil være tverrfaglige samhandlingsmøter, samtaler med pårørende, avdelingsmøter, internundervisning og pauserom for ansatte.• Møtebord/stoler til 10 personer. Alle møtedeltakere skal kunne se skjermen når de sitter ved møtebordet.• Det må avsettes gulvplass til 2 serveringsvogner på hjul.• Det skal være en klokke på vegg i dette arealet, gjerne som en del av kunst/utsmykking.• Veggplass til glasstavle (ca.120x100cm).
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Benkeplate/topplate med nedfelt kum.• Underskap under kum, m/holder for kildesortering.• Underskap for integrert oppvaskmaskin.

	<ul style="list-style-type: none"> • Underskap m/skuffeseksjon. • Overskap over benkeplate, (1 skap til mikroovn). • Høyskap for integrert kombiskap kjøleskap/frys. • Knagger for oppheng av noe klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges med visningsvegg for interaktiv skjerm. • Tilrettelegges for pc m/tilbehør.

4.11 Lager for større utstyr i tilknytning til bogruddene

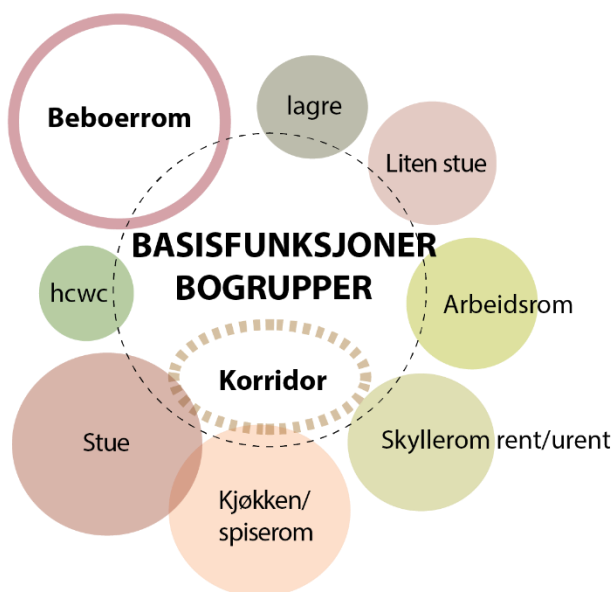
Det skal etableres ett lager i hver etasje med bogrudder, samt ett lager i tilknytning til varemottaket.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Lager for hjelpemidler og medisinsk teknisk utstyr som brukes ofte. • Ett av rommene skal plasseres i tilknytning til varemottaket for oppbevaring av hjelpemidler som skal til/fra Hjelpemiddelsentralen.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Lageret skal ha stålhyller og gulvplass til oppbevaring av større hjelpemidler.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges med stikk for løfteutstyr og annet utstyr.

5 Basisfunksjoner bogrudder

5.1 Generelt

Bogruddene tilhører den mest private delen av sykehjemmet, med beboerrom og fellesfunksjoner som stue og kjøkken i bogrudder. I tillegg kommer personalområdene med kontor, arbeidsrom skyllerom og lager.



Sykehjemmet organiseres etter føringer fra Husbanken rundt omsorgsplasser i institusjon – sykehjem. Disse baseres på kriterier for hva som gjør sykehjem til gode hjem og arbeidsplasser, jf. Verdighetsgarantien for eldreomsorg, Arbeidsmiljøloven og Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie.

Det skal etableres en enkel garderobe for ansatte i korridorarealet på bogruppen, slik at det er enkelt for ansatte å ta på seg ytterklær for å følge beboere som vil ut i uteområdene. Deler av garderoben skal være tilpasset rullestolbrukere, jf. UU.

Det skal være et HCWC i nærhet av fellesrom i hver bogruppe, jf. Husbanken, tiltenkt beboere. I tillegg skal det være ett HCWC for bogruppens personell, med adgangskontroll, som ikke er tilgjengelig for beboere og besøkende.

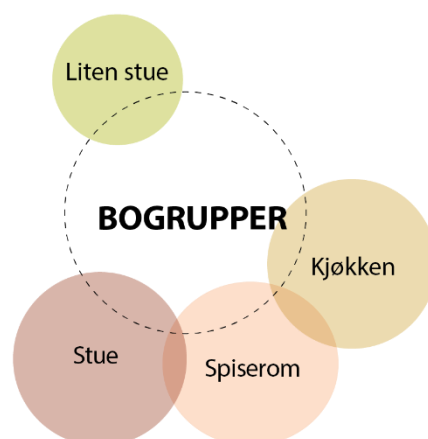
Det er ønskelig at inngangspartiet til hvert beboerrom trekkes inn i en nisje, for å bryte ned institusjonsfølelsen og styrke opplevelsen av å ha et eget inngangsparti til eget rom

Bogruddene er organisert slik at de skal kunne stenges av og være uavhengige ved f.eks. et smitteutbrudd. Jf. kap.7 *Smittevern*.

Det skal beregnes 9,5m² til netto fellesareal for hver beboer jfr. romprogram. Stue og kjøkken/spiserom skal ligge sentralt i bogruppen, for å unngå at noen beboere får ekstra lang vei fra eget beboerrom til disse rommene.

Stue og kjøkken/spiserom skal deles inn etter bruksfunksjon, slik at det er lettere å skape en hjemlig atmosfære, samt å lette orientering og gjenkjennelse hos beboere. Rommene kan være to separate, eller ved siden av hverandre med glassfelt/glassdør mellom dem. I bogruddene skal det i tilknytning til fellesarealer som kjøkken/spiserom og stuer legges til rette slik at det er mulig å avskjerme eller dele av fellesrommene for å skape mindre miljøer.

Innetemperaturen i bogruddenes oppholdsrom og beboerrom må prosjekteres til å kunne være 24 grader.



5.2 Kjøkken/spiserom

Hver bogruppe skal ha eget kjøkken/spiserom. Rommet skal dimensjoneres for at 10 beboere + 2 ansatte skal kunne sitte sammen rundt spisebordene. Det må tas hensyn til at minst halvparten av beboerne kan være rullestolbrukere.

Husbanken og byrådsavdelingen er opptatt av at det skal tilrettelegges for åpenhet rundt matlagingen, slik at beboere kan hjelpe til. I bogruppene kan dette ivaretas med at produksjonen av mat foregår i en løsning med minst en åpen vegg ut mot fellesareal/spise plass. Åpningen kan deles av med kjøkkenbenk med hev/senk funksjon. Tilrettelegging for deltakelse fra beboerne kan f.eks. være å ha en del av en kjøkkenøy med hev- og senk funksjon. Om dette ikke er mulig, kan spisebord med høyderregulering til full høyde, og flyttbart med hjul, være et alternativ.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Kjøkkenfunksjonene skal organiseres etter prinsipp om «ren og en ren sone» for å unngå kryssforurensning. Logistikken rundt oppvask skal være effektiv og fremme god HMS for ansatte – enkelt å skylle av brukt kjøkkenutstyr, sette på maskinen, ta ut og sette på plass i skuffer og skap. • Kjøkkenet skal ha god skapplass og tilstrekkelig benkeplass for tilberedning av måltider samt benkeplass til kjøkkenutstyr som dobbel kaffetrakter, (kaffetrakter skal ikke stå på ev. kjøkkenøy.) For å lette arbeidet for de ansatte, skal kjøkkenutstyr så langt som mulig plasseres i benkehøyde. • På kjøkkenet skal det slutttilberedes varmmat (kok/kjøl) og tilberedes kald/tørr mat. • For sikker oppbevaring av skarpe redskaper må to, ev. flere av de øverste skuffene i kjøkkenbenken være låsbare. • Kjøkkenet skal ha to kjøleskap. Ett for middagsporsjoner og ett for melk, pålegg og frokost/kveldsmat. Kjøleskapene skal dimensjoneres for 10 beboere. I tillegg skal det være ett frysenskap for å ivareta bogruppens øvrige behov. • Kjøkkenet skal ha stekeovn. • Rommet må innredes slik at spisebord kan være mulig å sette sammen på ulike måter. • Vinduer i kjøkken/spiserom og stue skal ha sikker luftemulighet.
Fast inventar og utstyr ren sone	<ul style="list-style-type: none"> • Benkeplate/topplate med nedfelt kum. • Arbeidsbenk med hev/senk funksjon. • Underskap under kum, m/holder for kildesortering. • Underskap for integrert oppvaskmaskin. • Underskap m/skuffeseksjon med god bredde som letter arbeidet for ansatte. • Overskap over benkeplate (1 skap til mikroovn). • Kokekapp induksjon. • Kjøkkenhette/ventilator (ikke lage mye støy ved bruk). • Høyskap med integrert stekeovn og mikrobølgeovn. • To kjøleskap storkjøkkenet. • Ett frysenskap storkjøkkenet. • For kjøleskap og frys er det krav til at avlesning av temperatur skal kunne gjøres daglig for både kjøleskap og frys, og dermed skal disse ha digitalt avlesbart display (sees fra utsiden). • Separat håndvask m/speil over (plasseres enkelt tilgjengelig for beboerne). • Oppvaskmaskin (industri) med godkjent termisk desinfeksjonseffekt. Den skal være isolert for å redusere støy da det er åpen løsning mellom kjøkken- og spisedelen. • Samtlige apparater med synlig front skal være i rustfri stålutførelse.
Fast inventar og utstyr skitten sone	<ul style="list-style-type: none"> • Benkeplate/topplate med nedfelt todelt kum i rustfritt stål. • Forspylerdusj på vask i skitten sone for enklere å skylle av oppvasken. • Underskap under kum, m/holder for kildesortering. • Oppvaskmaskin i bordhøyde (overkant av oppvaskmaskin plasseres 148 cm over gulv).
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegging for vegghengt TV.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstrekkelig med stikk for dobbel kaffetrakter, vannkoker, vaffeljern, steketakke etc. • Tilrettelegges for sykesignal – alarm/avstillingspanel.
--	--

5.3 Stue

Bogruppens to stuer, «Stue» og «liten stue» skal plasseres fra hverandre for enkelt å kunne dele bogruppen i to, også med tanke på kohortinndeling i smittesituasjoner.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal dimensjoneres for at 10 beboere og 2 ansatte skal kunne sitte rundt bordet/foran smart-TV. Det må tas hensyn til at minst halvparten av beboerne kan være rullestolbrukere. • Stue skal ha institusjonsmøbler som sofa, lenestoler og bord med hjemlig preg. Miks av møbler med innslag av gjenbruk skaper gjenkjennelighet • Fargebruken skal bidra til en lun og hjemlig atmosfære. • Store kontraster fra rom til rom er ikke å anbefale. Lyst parkettlignende gulvbelegg sammen med gode veggfarger gir et hjemlig preg. • Miljøbelysning med lamper som bidrar til hjemlig lun atmosfære.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • IP-TV, monteres på vegg m/arm, tilpasset romstørrelse. • IR-sender/stråler og mottakere (halsslynger) for hørselshemmede. • Stikk monteres oppunder tak overkant vindu for julebelysning. • Belysningen må kunne dimmes. • Det skal være nattlys i fellesarealene i bogruppene (kjøkken/spiserom, stue, liten stue). • Det skal tilrettelegges for sykesignal – alarm / avstillingspanel.

5.4 Liten stue

Liten og stor stue skal plasseres fra hverandre for enkelt å kunne dele bogruppen i to. Dette er viktig med tanke på kohortinndeling i bogruppen ved smittesituasjoner, samt behov for skjerming av beboere i ulike situasjoner.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Liten stue brukes bl.a. til skjerming av beboere som av ulike grunner trenger ro. • Beboere, pårørende og ansatte skal kunne se på TV, høre på musikk, lystette gardiner. • Stue skal ha institusjonsmøbler som sofa, lenestoler og bord med hjemlig preg. Miks av møbler med innslag av gjenbruk skaper gjenkjennelighet. • Fargebruken skal bidra til en lun og hjemlig atmosfære. • Miljøbelysning med lamper som bidrar til hjemlig lun atmosfære.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Vegghengt hylle.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • IP-TV, montert på vegg m/arm), tilpasset rommets størrelse. • IR-sender/stråler og mottakere (halsslynger) for hørselshemmede. • Stikk oppunder tak overkant vindu for julebelysning. • Belysningen må kunne dimmes.

5.5 Korridor bogruppe

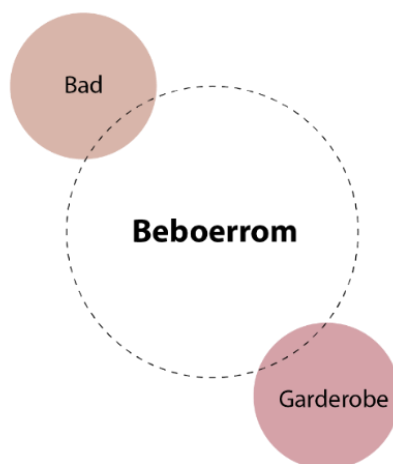
Korridor i bogrupperne har også funksjon som sone for rehabilitering og sosiale møteplasser.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Det skal etableres en vandrerute i hver bogruppe (ikke kun ensidig korridor). Dette reduserer institusjonspreget, gir personer med demens gode bevegelsesmuligheter. Vandrerute kan f.eks. løses ved å ha skyllerom/lagre i en rotunde i midten av korridor. Beboerne skal på en naturlig måte alltid komme tilbake til fellesrom når de vandrer i bogruppen. Rotunder kan også bidra til at korridorer kan sperres av pga. utagerende beboere, samt at bogruppen kan deles inn i kohorter i smittesituasjoner.• Korridorer med gangareal og oppholdsareal kan brytes opp ved f.eks. ha ulike takhøyder og nisjer med møblering som skaper en hjemlig atmosfære.• Det er viktig å ha så kort vei som mulig, og eventuelt ha hvilemuligheter for den som er dårlig til beins, jf. Husbanken.• Veggbeskyttelse monteres i korridorer hvor det fraktes senger, rullestoler og annet stort utstyr. Det skal velges en løsning som er funksjonell og har minst mulig institusjonspreg.• Personer med demenssykdom vil ha større muligheter for å orientere seg i omgivelser med «landemerker» og andre tydelige kjennetegn, begrenset antall veivalg, samt god belysning. Døgnrytmen vil stimuleres ved at korridorbelysning og annen belysning dimmes om natten.• Det settes av veggplass til glasstavler (ca. 120x100 cm) for montering på vegg ved inngangsdør til bogruppen for oppheng av meny, hvem som er på jobb mm. (1-2 stk.).• Dørskilt monteres ved inngangsdør til bogruppe med oversikt over hvem som bor i bogruppen. Det må være enkelt å bytte ut navnelisten, jf. innvendig skiltplan. Hjemlighet/estetikk skal vektlegges i valg av løsning.• I korttidssykehjem monteres dobbel ribbevegg i korridor i bogruppen for mulighet til trening, jf. programmet «Vel hjem».• Det skal tilrettelegges for vanddispenser i felles korridor i hver bogruppe.
UU korridor	<ul style="list-style-type: none">• For å redusere institusjonsfølelsen og lette orienteringen for beboere, skal dørene til beboerrommene fremstå som en kontrast i omgivelsene, mens de øvrige dørene i bogruppen bør ha et mer anonymt preg.• For å unngå gjenskinn, skal gulvbeleggene ha matte overflater, samtidig som renholdet skal være enkelt. Lamper skal plasseres slik at man unngår gjenskinn i vinduer/glassvegger/speil.• I korttidssykehjem monteres doble håndløpere på vegg i korridor for å skape en vandrerute som har rehabiliteringsfunksjon.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegges for Sykesignal – Posisjonssendere (IDT).• IDT – Anbefalt plassert over himling om mulig. IDT er enheten som inneholder logikken for de aktuelle antennene. Det kan kobles 2.stk antenner/varder per IDT. Variere dekningsområde på 90 – 250cm.

5.6 Beboerrom

I langtidssykehjem skal arealet for beboerrom være minimum 28m², inkludert baderom.

For korttidsplasser kan det aksepteres minimum 25m².



Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • En bogruppe i sykehjemmet skal ha to beboerrom med dør mellom seg, slik at par som ønsker det kan bo sammen. Døren må kunne låses slik at beboer ikke kan åpne den når rommene skal brukes som ordinære sykehjemrom. • Forgangen i beboerrommet skal kunne benyttes som sluse ved eventuelt smitteutbrudd hvor pasient skal isoleres. Ansatte flytter da vekk beboernes tøy og bruker knaggene til smittevernutstyr. • Beboerne bør kunne se fellesrom og personale når de kommer ut av rommet sitt. • Vinduene på oppholdsrommet skal ha brystning for å gi beboer en opplevelse av trygghet for å ikke ramle ut/ned. Det skal være plass til evt. radiator/ovn under vinduet. Vindu skal ha en sikker luftemulighet på beboerrommet. • Rommet skal ha veggbeskyttelse, det skal utformes en funksjonell løsning med minst mulig institusjonspreg. (Sengehjulet går opptil 40 cm over gulvet. Fotstøttene på rullestoler er mellom 10-15 cm over gulvet. Vegg ved seng og hjørner må beskyttes for støt av disse.) • Sykeseng skal enkelt kunne trilles ut av beboerrommet, se kap. 2. <i>Orientering/UU</i> for dimensjonering til grunn for prosjektering. • Det skal vektlegges siktlinje fra seng i pleiestilling og ut mot uteareal for beboere som må tilbringe mye tid liggende i seng. • Dør til bad skal gå fra oppholds delen av beboerrommet, noe som vil gjøre det enkelt for beboer å se badet fra sengen/finne badet raskt. Dør til bad skal altså ikke skråstilles eller gå fra gang / «sluse». • Boenheten skal ha vindu som kan åpnes, være innad-slående, kunne settes i sikker lufteposisjon og ha barnesikring. • Seng i pleiestilling baseres på en seng med målene 100 cmx220cm. • På beboerrommet skal det avsettes plass til lenestol m/skammel, lite bord, og to sammenleggbare besøksstoler.

Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Dørskilt monteres utenfor dør. • Dørstopper skal monteres så høyt at beboer ikke enkelt kan demontere/skade den. • Gang («sluse») på beboerrom: Det må settes av veggplass for knagger i to høyder for oppheng av klær og smittevernutstyr: <ul style="list-style-type: none"> - Hattehylle (ca.200 cm). - Smittevernstralle 40x60 cm. - Fire lange knagger for beboer (h.1140cm). - Fire lange knagger ansatte (h.1790cm). - (Knagger skal være robust, men ha enkelt og fint design.) • Garderobeskap korttidssykehjem: 1,0 løpemeter med skap. Låsbare dører. Ett skap med hyller øverst og trådkurver nederst. Ett skap med hattehylle, stang for oppheng av klær og hylle nederst. Overskap med skyvedører og foring til tak. Skapet kan stå i tilknytning til gangen («slusen»). Det må settes av et areal til smitteverntralle rett innenfor døren til beboerrommet, (tralle ca. 40x60cm). • Garderobeskap langtidssykehjem: 1,5 løpemeter med skap. Låsbare dører. Ett skap med hyller, ett med hyller øverst og trådkurver nederst og ett med hattehylle, stang for oppheng av klær og hylle nederst. Overskap med skyvedører og foring til tak. Skapet kan stå i tilknytning til gangen, («slusen»). • Bildehylle på vegg over seng, for private gjenstander som f.eks. bilder, bøker, lampe osv. Min. dybde 15cm. • Lese-/undersøkelseslampe på arm ved seng plasseres slik at den kan brukes både når seng står i pleiestilling og normalstilling. • For å beskytte vegg mot slitasje skal det monteres bildehyller på vegg ved tv. • Korttidssykehjem: Det må settes av veggplass for knagger til to besøksstoler.
Traverssskinne med tilhørende løftemotor	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal installeres traversløsning i samtlige beboerrom. I traversløsningen skal det installeres traversskinner og anskaffes løftemotorer inkludert firepunkts løftebøyle, vekt, fjernkontroll og transportbord. Takskiner skal være skjult/innfelt i himling. • Til hver motor skal det leveres fire ulike typer seil og for hvert seil skal det leveres to til tre ulike størrelser. Motoren skal minst tåle like stor belastning (med tanke på vekt) som det seilet som tåler størst belastning. • Type seil og størrelse skal avklares og velges i samråd med byggherre, bestiller/bruker og leverandør. • I korttidssykehjem skal det på tre beboerrom (ett i hver etasje) installeres traversskinner/løftemotor som tåler beboere med høy BMI med vekt over 200 kg.
Støttestang	<ul style="list-style-type: none"> • Korttidssykehjem: Samtlige beboerrom tilknyttet en rehabiliteringsfunksjon skal tilrettelegges for støttestang. Videre skal det i hver av de øvrige bogrupperne i korttidsavdelinger tilrettelegges for støttestang på to av ti beboerrom (Obs: speilvendte løsninger). • Stangen krever tilpasning og forsterkning av himling. Det må ikke komme andre strukturer i veien for bruken av stangen, som takskinne, lys, sprinkelanlegg, osv. • Støttestang ved seng i pleiestilling skal plasseres i 30 cm avstand fra sengens langsida, på siden som vender mot badet.
Løst inventar	<ul style="list-style-type: none"> • Sykeseng/madrass, nattbord, dyne og pute. • Korttidssykehjem skal i tillegg ha: Lenestol m/skammel, lite bord, klappstoler/besøksstol 2 stk. (oppheng på vegg til klappstoler).
Belysning/ EL	<ul style="list-style-type: none"> • Belysning på rommet skal kunne styres med av/på og dimming (hovedbryter) fra forgang (1), ved seng (2) og på vegg ved badet (3).

	<p>Dette gjelder styring av både belysning i forgangen og i soveromdelene fra punkt 1 – 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det skal velges lamper som både ivaretar det hjemlige preget i beboerrommet og som gir tilfredsstillende lysstyrke for beboer og ansatt. Lampene skal ikke ha utforming som kan være mulige støvsamlere og vanskeliggjøre renhold. • Takhengt pendellampe for å øke hjemligheten på beboerrommet. • Beboerrom skal utstyres med nattlys som gir tilstrekkelig orienteringslys på gulv, lyset skal slås på med lavt sittende pir som registrerer at beboer forlater seng. Det er viktig at denne ikke aktiveres ved at personell «tar en titt rundt hjørne» for å se til beboer. • Det skal etableres automatisk lysregulering ved bevegelse fra seng til bad om natten. Det er fallforebyggende, og i tråd med pasientsikkerhetsprogrammet at alle rom får lyspunkter fra seng til badet, som automatisk slår seg på hvis pasienten står opp av sengen om natten eller morgenen. • Det skal være mulig å dimme belysningen i beboerrommet fra sengen. • Beboerrom skal i tillegg til takbelysning ha leselys ved sengen, som skal kunne brukes i to posisjoner - både når sengen står inntil veggen (normalstilling) og når den står i pleiestilling (sengen trekkes ut med hodegavl mot veggen). Leselampen skal ha ett festepunkt, og være enkel å skru av/på. • Over vinduet skal det være stikk/bryter til julebelysning/julestjerne. • Et tilstrekkelig antall stikk skal plasseres slik at de kan betjenes av personer med funksjonsnedsettelse. • Stikk for ladning av elektrisk rullestol/løftehjelpemidler på beboerrom skal plasseres lett tilgjengelig for beboere. • Stikk for lading av løftemotor på hensiktsmessig plassering i rommet. • Bildehylle på vegg over seng må ha stikk og andre uttak i underkant (ledningene må enkelt kunne trekkes ned i bakkant av hyllen). • Løsning for diverse uttak ved seng i pleiestilling skal utformes slik at det reduserer institusjonsfølelsen.
AV/IKT	<ul style="list-style-type: none"> • IP-TV på alle beboerrommene til bl.a. bruk i forbindelse med terapi, informasjon, journalarbeid, spille musikk/film/ bilder. • Hørselstiltak tilknyttet TV. • TV skal være vegghengt, spikerslag skal dimensjoneres for dette. Monteres med bevegelig feste, slik at TV kan vrís og dermed sees på både fra seng og stol. Ringeklokke skal monteres på utside dør til beboerrommet (ringelyden skal kunne justeres). • Sykesignal beboerrom utstyres med: <ul style="list-style-type: none"> • Trekkesnor/ringesnor. • Bevegelsessensor tak, fastmontert over seng i normalstilling (langsiden av sengen er stilt inn mot veggen). • Alarm og avstillingspanel. Se flere detaljer kap. sykesignal. • Tilrettelegges for uttak div. pasientutstyr ved seng. • Tilrettelegges med ett innfelt datapunkt slik at det er mulighet for å koble til en kablet sensor i alle beboerrom. • Rommet skal klargjøres for kamera. Det betyr at samtlige rom trenger datapunkt, stikk for kamera og en brakett som kamera skal festes til. Plassering med best mulig oversikt over rommet. Plasseringen skal avgjøres i hvert prosjekt i samarbeid med bestiller.
VVS	<ul style="list-style-type: none"> • I korttidssykehjemmene skal alle beboerrom ha oksygen integrert i veggen. Koblingspunkt skal enkelt nås fra både seng i pleiestilling og normalstilling.

5.7 Bad beboerrom

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Fast baderomsinnredning leveres med funksjoner som bistår til selvhjelp og mestring med et helhetlig uttrykk, hvor plassering av utstyret sikrer best mulig funksjonalitet for pasienten og pleiere. • Rommet skal ha minimum 2,4x2,4m innvendige mål. Plassering av innredning med ca. 50 cm avstand mellom wc og servant. • Trinnfri terskel til beboerrom og bad. • Døren til baderom skal plasseres slik at det blir siktlinje mellom seng og bad. • Baderomdøren skal være en skyvedør som er enkel å betjene, med gode ergonomiske håndtak som tåler hardbruk. • Beboer skal kunne låse døren hvis de ønsker det. Det må likevel være enkelt for ansatte å åpne låsen fra utsiden. • Alle elementer være veggmontert. Vegg/spikerslag må dimensjoneres for 500 kg belastning, og vegger skal være forberedt for fleksibelt oppheng av inventar og utstyr. • I hver bogruppe skal det være ett større bad som skal tilrettelegges for tungt pleietrengende beboere. Disse badene skal i dusjonen ha plass til dusjbåre, dimensjon ca. 0,9x 2 m. Det må være plass til at to pleiere enkelt kan bevege seg rundt dusjbåren. Dørbredden og plasseringen av døren må dimensjoneres ut fra dette. Badebåren og sideplass til pleiere må vises på plantegning/skjemategning. WC og vask plasseres slik at den som sitter på toalettet kan vende toalettsetet mot vasken, og fortsatt bli sittende og benytte vasken. Toalettet og vasken skal kunne heves og senkes hver for seg for fleksibel utnyttelse av dette utstyret. Det skal være lett tilgang for pasienten og pleiepersonalet å betjene funksjonene for hev/senk.
Fast inventar og utstyr inkl. VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Toalett - vegghengt, vendbart, hev/senk og spyl-tørk, oppfellbare støttehåndtak/armlener. • Vegghengte støttehåndtak for å kunne ta seg rundt i rommet. Overflaten må sikre at ikke et vått grep lett slipper taket. • Vaskeservant - elektrisk høyderegulerbar m/støttehåndtak. Det skal være plass til fotstøtte under for rullestol. Servanten skal ha integrerte støttehåndtak og ha avrenningskant i front. • Høyskap- tredelt m/ regulerbare hyller, skuff og utfallbar tøykorg plasseres ved siden av vaskeservant. • Speil festet i vegg over servant. Beboer skal kunne speile seg fra rullestol/avlastningsstol. Lys ved siden av/over speil. • Dusj med justerbart, ergonomisk og oppfellbart dusjsete. Skal kunne justeres (20 cm) på en enkel måte, uten behov for verktøy. • Armatur i dusj og på vaskeservant skal kunne betjenes med en hånd. • Dusjstangen benyttes også som støttehåndtak og må kunne tåle høy belastning. Overflaten må sikre at ikke et vått grep lett slipper taket. • WC-børste på vegg ved toalett, denne skal enkelt kunne demonteres for rengjøring. • Svaber/nal for gulv + oppheng. • Knagger vegg for håndklær/morgenkåper.
Materialer/overflater/UU	<ul style="list-style-type: none"> • Sklisikkert gulvbelegg, som er lett å holde rent og enkelt å manøvrere rullator og rullestol på.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrastfarge på toalettlokk/toalettsete, veggflate bak toalett, vaskeservant og støttehåndtak. Alle elementer skal ha samme farge.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Skap ved vask skal ha stikk tilgjengelig fra rullestolhøyde, for barbermaskin/elektrisk tannkost/hårføner o.l. • Belysning skal monteres slik at det gir god belysning uten reflekser og blending. Det skal være nattlys på badet, slik at beboer ikke må ha på full belysning ved toalettbesøk om natten. • Sykesignal – trekkesnor.

5.8 Skyllerom

Skyllerom, lager lintøy og lager utstyr i bogruppene kan f.eks. ligge i midten i en rotunde.

Grunnet smittevernhensyn skal det etableres en todelt skylleromfunksjon i hver bogruppe med hhv. urent og rent skyllerom. Ved å organisere bogruppene på denne måten, reduseres risikoen for smitte til andre beboergrupper/pasienter, pårørende og ansatte.

5.8.1 Skyllerom - spesialrom for én bogruppe

Bogruppen som ligger nærmest laboratoriet skal ha en spesialfunksjon på sitt skyllerom, der det skal legges til rette for en autoklave på ren del i tillegg til funksjonene nevnt i punkt 5.8.2.

På uren del skal det tilrettelegges for en instrumentvaskemaskin av høyere kvalitet, i stedet for ordinær vaske-dekonterminator. Ellers følges funksjonene nevnt i punkt 5.8.3. Disse maskinene trenger vann og avløp, strøm samt være koblet til jordsikring.

5.8.2 Skyllerom generelt – ren del

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal være pendeldør med glassfelt mellom uren og ren del av skyllerom. Det må vurderes om det er behov for en stopper for å unngå at døren smeller mot maskiner og annet inventar. • Dørene fra korridor skal ha kortleser/kodeåpner og berøringsfri åpner/knapp (dørautomatikk). • Dørene skal vende innover i rommet, slik at de ikke slår ut i korridor hvor beboerne går mht. fallrisiko. • Dersom rommet ligger i en rotunde, skal det være inngang til både ren og uren del fra begge sider i korridoren. Slik unngår man også at personalet må gå forbi fellesrom for å gå til skylleromsfunksjonen. • Det skal være gulvplass til tøyvogn for rent tøy og kurver på hjul • Innredning i stål.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomstikkskap med varme for bekken m/el. tilkobling. • Tørkeskap med varmpumpe / avtrekk til friluft. • Høyskap med hyller. • Overskap med mellomhylle. • Underskap m/ beholdere for kildesortering. • Underskap m/skuffeseksjon. • Knagg for oppheng av strykebrett. • Tørketrommel på sokkel, med varmpumpe – avløpslange som må kobles til avløpsrør. • Vegghyller tilsvarende underskap i flere høyder. • Separat håndvask m/speil over. • Arbeidsbord m/hev senk funksjon, åpent under.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Stikk for strykejern/symaskin. • Tørketrommel/tørkeskap må også ha stikk.

	<ul style="list-style-type: none"> Rent rom prosjekteres med overtrykk til urent rom, grunnet smitteverntiltak.
--	--

5.8.3 Skyllerom generelt - uren del

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Nedkastluke for boss og skittentøy. Gjennomstikkskap til skyllerom ren sone. Rommet skal ha vaskedekontaminator på sokkel, kurver under og bekkenspyler. Det skal være gulvplass til sekkestativer og tøyvogn for urent tøy. Sug for skittentøy etableres med karusell-løsning som endepunkt for tøy fra skittentøysuget. Tilpasses standard fra rammeavtaleleverandør, og med signal til ansattes mobiltelefoner når vognene er fulle.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsbenk i stål m/stor kum. Vegghyller i stål. Høyskap i stål, låsbart. Underskap under kum, delvis åpen rygg, låsbar. Underskap m/hylle, låsbart. Underskap med skuffer. Vaskemaskin på sokkel. Bekkenspyler med fotbetjent åpne/lukk. Tilbehør til bekkenspyler, innsats for urinrør. Vaskedekontaminator, inkludert kurver under (for småutstyr), på sokkel. Separat håndvask m/speil over.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Sikre stikk for alle komponenter som krever dette.
VVS	<ul style="list-style-type: none"> Sikre vann og avløp for alle komponenter som krever dette. Sluk i gulv.

5.9 Arbeidsrom

Arbeidsrom plasseres nær fellesstue/kjøkken og inngangen til bogruppen.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> I hver bogruppe skal det være arbeidsrom tilrettelagt for dokumentasjon og samhandling. De ansatte sitter vanligvis kun i korte perioder og dokumenterer på disse arbeidsstasjonene. Arbeidsrom i bogrunder som ligger ved siden av hverandre kan gjerne ligge vegg i vegg med dør mellom. Rommet skal ha to arbeidsstasjoner og møtebord for fire. Fra arbeidsrommet bør det være tilsyn til korridorarealet utenfor. Arbeidsrom og interaktiv skjerm må plasseres slik at innsyn, pasientsikkerhet og taushetsplikt ivaretas på en god måte Avsettes plass for en medisinvogn på hjul B535, D560, H1050, Medisinvognen skal være låst i vegg når den ikke er i bruk. (tilrettelegges med spikerslag) Nøkkelløsning må ses på. Avsettes veggplass til glasstavle (ca. 120x100cm). Det er ønskelig med direkte eller indirekte dagslys til rommet Skal tilrettelegges for konfidensielle samtaler.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Separat håndvask med speil over. Veskeskap (6 låsbare rom). Knagger for oppheng av klær.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegges med visningsvegg for interaktiv skjerm.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge og installere vaktroms panel – sykesignal. • Pc med tilbehør og liten printer.
--	---

5.10 Lager lintøy

Det skal være ett lintøylager pr. bogruppe.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Rom med vegghyller i stål for oppbevaring av lintøy/bleier, dybde 60 cm.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Rikelig med stikk i høyde 90cm. • Tilrettelegge for ev. fremtidig digital lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenett.

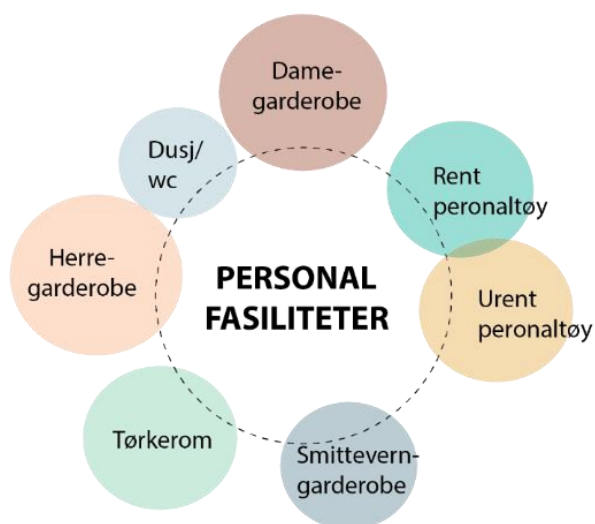
5.11 Lager utstyr

Det skal være ett utstyrlager pr. bogruppe.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Rom for oppbevaring av forflytningsutstyr og medisinsk utstyr. Rommet skal ha vegghyller i stål, 60 cm dybde og gulvplass for løfteutstyr. Tilpasses med hyller for digital lagerstyring.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for ev. fremtidig digital lagerstyring med datapunkt og stikk. Digitalt varelager forutsetter et datapunkt per skanner- Fast oppkobling kablet gjestenett. • Rikelig med stikk i høyde 90 cm. for lading av utstyr.

6 Personalfasiliteter

6.1 Generelt



6.2 Dame/Herregarderobe

Garderobene skal inneholde egne toalett/dusjrom/HCWC i henhold til Arbeidstilsynets krav. Fordelingen av kvinner/menn beregnes til om lag 80/20 %. Antallet garderobeskap beskrives for hvert prosjekt. Eksterne som kommer gående/syklende til sykehjemmet, må bruke garderoben i vestibylen for oppheng av klær.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none">• Garderobene skal ha doble Z - garderobeskap m/benk og hengelås, antallet oppgis pr. prosjekt.• Wc/dusj iht. romprogram.• Benker å legge klær på i dusjen (klær skal ikke bli våte).• Det skal ikke være innsyn fra korridor(er)/tilstøtende rom inn i garderobene.• Erfaringsmessig er det mye dører i dette arealet, og de skal plasseres med god avstand til hverandre.• Knagger for oppheng av klær på toaletter og i dusjrom.• Veggplass til glasstavle (ca. 120x100cm), plasseres lett synlig.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none">• Separat håndvask med speil over.• Skråstilte skohyller tilpasset antall ansatte, siden arbeidssko skal være igjen på arbeidstedet. (ca. 20 cm opp fra gulv).
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none">• Stikk for hårføner (dobbel).• Stikk for mobillader.

6.3 Tørkerom

Ved etablering av nye bygg for mer enn 20 ansatte, skal det etableres tørkerom/garderobe i nærheten av sykkelparkeringen. Det skal etableres ett tørkerom felles for begge kjønn, med tilkomst til dame - og herregarderobe. Det skal være oppheng til yttertøy, skohylle og evt. hattehylle. Lukten

og fuktigheten av våte klær skal ikke trenge inn i garderobene, noe som f.eks. kan unngås med avfukter og dørautomatikk.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Oppheng for vått tøy, f.eks. tørkestativ. Tøy må henge ut fra veggen, slik at det tørker ilt dagen.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Separat håndvask m/speil over. • Vegghengte skohyller med drypphylle (20 cm opp fra gulv). • Knaggrekker vegg/klesstativ til oppheng av yttertøy. • Veggmonteerte sittebenker.
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Ladeskap for batterier til el-sykler. • Utstyr som konsensavfukter (tøy må tørke ilt vakten).

6.4 Rent personaltøy

Rom for rent personaltøy plasseres i nærhet til tørkegarderobe og personalgarderober.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal være enkelt å hente rent personaltøy før man går i personalgarderoben. • Rommene skal ha manuelle vogner for rene uniformer (leverandør av personaltøy og vask av disse leverer vognene).
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegges for stikk og datapunkt for ev. fremtidige uniformsautomater.

6.5 Urent personaltøy

Rommet plasseres i nærhet til personalgarderober.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal være enkelt å levere fra seg uren uniform før man går ut personalinngangen. • Rommene skal ha manuelle vogner for urene uniformer.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet skal ha kjøling. • Tilrettelegges for stikk og datapunkt for ev. fremtidige uniformsautomater.

7 Smittevern

7.1 Generelt

Her omtales egen smitteverngarderobe for menn og kvinner (ikke uni-sex), beboerrom med isolat-funksjon, berøringsfrie døråpnere, samt kohortinndeling. Øvrige smittevern-tilpasninger på sykehjemmet er ivaretatt i brukerleveranse (se egen matrise).

7.2 Smitteverngarderobe

Smitteverngarderobene skal legges i tilknytning til personalgarderobene, og skal kunne brukes i daglig drift, men låses av i smittesituasjoner. Smitteverngarderobene skal ha tilkomst fra felles korridor (uren inngang). Utgang fra smitteverngarderoben er inn til personalgarderoben (ren utgang).

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Ansatt som har forurenset tøy går inn gjennom dør fra felles korridor, tar av seg urent tøy, dusjer, tar på seg rent tøy og går ut gjennom dør som går ut i personalgarderoben. Medhjelper bistår. Smitteverngarderoben smittevaskes etterpå. Dør ut til korridor låses og rommet tas i bruk igjen kun med tilkomst fra personalgarderoben. • Det må sikres uren og ren sone, der avfallsbøtte, sekkestativ, håndvask med såpedispenser og HCWC er plassert i uren del. Dusjen plasseres på ren side, det samme gjør en sittebenk og knagger på vegg. • Skilt på/ved dør i felles korridor skal vise at rommet ikke er i bruk som HCWC men kun som smittegarderobe. • Rommet skal ha plass til sittebenk og sekkestativ. • Rommet skal kunne avlås ut fra etter bruk, slik at forsvarlig vask av smitteverngarderoben utføres før rommet tas i bruk igjen.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • HCWC/dusj. • Knagger for oppheng av klær. • Dusj + håndsåpe. • Håndvask + speil. • Desinfeksjon, såpeholder, sanitetsbeholder, avfallsbøtte. • Vegghengt sittebenk.
AV/IKT/EL/VVS	

7.3 Berøringsfrie døråpnere

Av smittevernhensyn skal alle dører med dørautomatikk i sykehjemmet ha berøringsfrie døråpnere, f.eks. dører:

- inn/ut av bogruppene
- inn/ut av uteareal i tilknytning til kjøkken/spiserom
- felleskorridorer som leder til andre utearealer
- inn/ut av andre utearealer

På disse dørene ønskes ordinære, mekaniske/manuelle døråpnere.

7.4 Isolat

Isolat for kontaktsmitte i nye korttidssykehjem skal forebygge smittespredning i helseinstitusjonen. Isolat for kontaktsmitte skal ha forgang/sluse, eget toalett med dusj og dekontaminator. Antall isolat baseres på 1/20 rom og beliggenheten avklares i hvert prosjekt.

Lenke til isoleringsveileder fra FHI er lagt under kap. 16: «Kildehenvisninger og linker»

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Isolatet skal plasseres i nærheten av skyllerom i bogruppen, og ikke i umiddelbar nærhet til kjøkken/fellesrom. • Fortrinnsvis egen balkong/eller egen utgang til friluft.
Sluse/forgang:	<ul style="list-style-type: none"> • Forgangen skal ha en ren og uren sone. Forgangen skal ha tilstrekkelig plass til utstyr og plass til at to personer kan ta på eller av beskyttelsesutstyr samtidig. • Overgangen mellom gulv og vegg skal være glatte og uten lister. • Materialene skal tåle vask og kjemiske desinfeksjonsmidler.
Fast inventar og utstyr i sluse: • Ren sone venstre side:	<ul style="list-style-type: none"> • Knagger på vegg 3 stk. • Skap fra gulv til tak: D30cm x B40cm. Monteres 15 cm over gulv. • Speil på innside av skapdør, høyde 190cm.

	<ul style="list-style-type: none"> • Skap med hyller og benkeplate i arbeidshøyde, B40cm, hylle over og plass til dispensere for munnbind og hansker under hylle. • Servant med berøringsfri armatur, standard størrelse. • Såpe og spritdispenser monteres over servant. • Veggmontert søppelkurv 50 cm bredde, tørkepapir dispenser over. • Gjennomstikkskap 40 cm bredde fra bad til sluse i rustfritt stål. (trenger ikke varme) Må ha flyttbare hyller. Arbeidshøyde avklares slik at denne ikke kommer i konflikt med andre funksjoner. Skap spesialbestilles på mål hos leverandør. Bestiller/bruker kan oppgi kontaktperson.
Fast inventar og utstyr i sluse: • Uren sone høyre side:	<ul style="list-style-type: none"> • Areal til sekkestativ på hjul: H95cm, B80cm, Dca.45 cm. • Risikoavfallsbeholder 50L: L40cm, B30cm, H56cm. • Hylle til plassering av f.eks. matbrett.
Dør fra sluse til beboerrom:	<ul style="list-style-type: none"> • Skyvedør med automatikk. • Døren skal være åpen ved vanlig bruk-mulighet for å avstille automatikk. • Vindu i dør – størrelse 50cm x 50cm med skjerming, skjerming monteres i forgangen.
Bad:	<ul style="list-style-type: none"> • Baderom skal ha dekontaminator/bekkenspyler under benk. Topplaten skal kunne bruke som arbeidsbenk. • Hyller plasseres over dekontaminator, Dybde 30cm x Lengde (samme som dekontaminator.) • Skap plasseres ved siden av vasken, viser til ordinære bad.
Beboerrom	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen spesielle tiltak utover standard beboerrom.
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> • EL punkt for dekonterminator.

7.5 Kohortinndeling av bogrupper

Arbeidstilsynet stiller krav til isolering/inneslutningstiltak i bogrupperne. Det må legges til rette for tilfredsstillende inneslutningstiltak i sykehjemmet for å redusere risiko for at ansatte skal utsettes for sykdomsfremkallende biologiske faktorer i forbindelse med utførelse av arbeidsoppgaver, jf. arbeidsplassforskriften §§ 8-1 og 8-4.

Bogruppene skal derfor organiseres slik at det blir mulig å inndele korridorene og beboerrommene i 2-3 kohorter.

7.6 Plassering av dispensere knyttet til hånddesinfeksjon (Brukerleveranse)

FHI sine byggetekniske smittevernråd til orientering:

Hånddesinfeksjonsdispensere bør ikke monteres ved vask eller i nærheten av såpe, for å unngå at hendene vaskes med hånddesinfeksjon. I tillegg til beboerrom skal det sikres at alle høyaktivitetsrom (eksempel; inngang/utgang til beboergruppen, arbeidsrom, lager, kjøkken, skyllerom, medisinrom, fellesstuer og behandlingsrom) har dispenser for hånddesinfeksjon. Dispensere skal plasseres på samme side som dørhåndtak. Veggmonterte dispensere bør monteres 95-122 cm over gulvet for å unngå øyehøyde. Tilpassing av plassering av dispensere avklares med bestiller, IARK og EBE (ledende renholder) i hvert prosjekt.

8 Varemottak, lager boss/tøy-sug

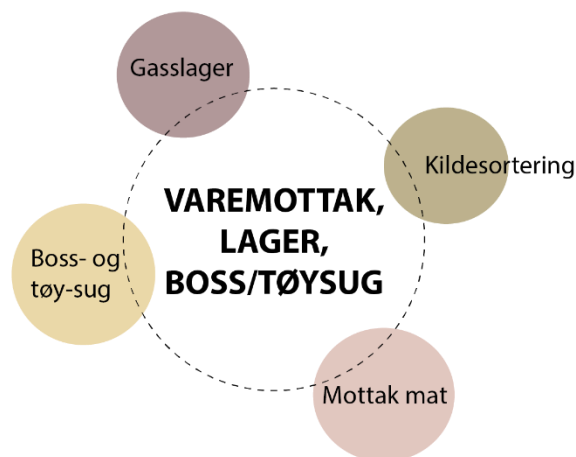
8.1 Generelt

Inn- og uttransportering av varer og utstyr skal foregå via egne varemottak. Det må tas hensyn til høyder for store lastebiler, og behov for rampe ved høydeforskjell til terreng. Varemottak skal i størst

mulig grad skjermes mot andre funksjoner med hensyn til plassering og trafikkmønster. Varemottaket inkluderer boss- og tøy-sug, lagerfunksjoner, kildesortering, arealer for levering og oppbevaring av mat. Gasslager er beskrevet i forbindelse med varemottak, men kan plasseres annet sted i sykehjemmet.

Det skal etableres en moderne og fremtidsrettet suge-løsning for boss og brukt flattøy på sykehjemmet. Brukt flattøy skal fraktes til eksternt vaskeri. Suget skal betjene fraksjoner for hhv. boss og flattøy (skittentøy). I tøysuget fraktes flattøyet fra nedkast til kjølt rom for urent tøy.

Tøyvogner tilpasses standard fra rammeavtaleleverandør, og det skal gå signal til ansattes mobiltelefoner når alle vognene er fulle. Antall fraksjoner og arealbehov ut over dette bestilles for det enkelte prosjekt. Det skal legge vekt på enkle transportveier iht. korridor og heis.



8.2 Boss- og tøy-sug

Boss og skittentøy, i følgende rom/funksjon skal det være nedkastluker:

- I bogruppene skal nedkast være på skyllerommet uren-del, (boss og tøy).

Boss/skittentøy, i følgende rom /funksjoner skal ha nærhet til nedkastluker:

- Kantinekjøkken (kun boss).
- Renholdspersonell (kun boss).
- Administrasjon (kun boss).
- Velværeavdeling (kun boss).
- Rehabiliteringsfunksjon (boss og tøy).
- Andre funksjoner som ev. er på samme bygg som sykehjemmet, for eksempel legesenter, aktivitetssenter for hjemmeboende med demens, omsorg pluss boliger (kun boss).

NB ! Prosjektering av Tøy-sug

RIB må dimensjonere tøy-sug rommet for undertrykk 0.1 Atm. Gulv på grunn må forankres i omliggende vegger. Dør til rommet må være utadslående.

8.3 Kildesortering

Det avsettes rom, iht. romprogram, for kildesortering nær varemottaket. Antall fraksjoner avtales for det enkelte prosjekt. Sortering av matavfall inkl. teknisk løsning (f.eks. kjøll) beskrives i det enkelte prosjekt.

Alle typer kjøkken i sykehjemmet (inkludert møterom), frisør, fotpleie osv. skal tilrettelegges for kildesortering med nødvendig fraksjoner i skap under vask.

8.4 Mottak mat

Rommene plasseres i nærhet til kantinekjøkken. Alle matleveranser til bogrupperne skjer direkte via varemottaket.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Mottakssone for mat. Består av mottakssone mat/returlager og kjølerom, fryserom og matlager, primært for kafé. Rommene må imidlertid også ha kapasitet til bogruppenes ekstraordinære behov for lagring av mat og drikke i forbindelse med høytider.
Fast inventar og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> Kjølerom, fryserom og matlager (tørrvarer) skal ha justerbare vegghengte hyller i rustfritt stål.
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> Kjølerom, fryserom og matlager (tørrvarer) skal: <ul style="list-style-type: none"> Adgangskontroll. Være utstyrt med alarm. Kontinuerlig temperaturregistrering. Døren må kunne åpnes manuelt fra innsiden.

8.5 Gasslager

I korttidssykehjem skal oksygenanlegg medtas.

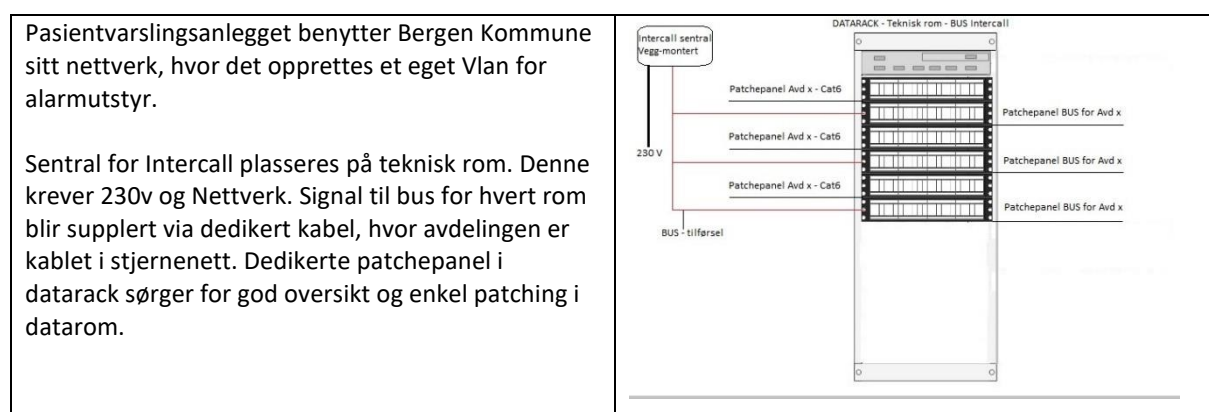
Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Generelt	<ul style="list-style-type: none"> Korttidssykehjem: Samtlige beboerrom skal ha uttak for oksygen i vegg ved seng i pleiestilling, se kap.5: «Beboerrom». Det skal etableres eget gasslager for plassering av gass-sentral og gassflasker (OBS: også gasspeis i biblioteks krok). Se kap.3: «Fellesfunksjoner for sykehjemmet». Gasslageret plasseres mot yttervegg, med avlastningsvegg, og med lett tilkomst for inn- og uttransport av gassflasker.
Fast inventar og utstyr	
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> Gasslageret utføres med ventilasjonsrister (til- og fraluft) for naturlig ventilasjon, og rommet bør holde en temperatur på ca. +20°C. I gasslager som kun inneholder oksygen, skal temperaturen ikke være under +10°C. Alt utstyr skal være i utførelse for medisinske gasser (SIS HB 370). Alarmer fra gass-sentral og trykkovervåkere, skal kommunisere med byggets SD-anlegg. Ved inngangen til ulike sykehjemsavdelinger, skal det leveres trykkovervåker med avstengningsmuligheter for oksygen. Det skal også medtas tredjeparts kontroll av anlegget, denne skal utføres av uavhengig tredjepart.

9 Tekniske rom⁶

9.1 Generelt

Tekniske rom og funksjoner avtales for hvert enkelt prosjekt. Funksjonsbeskrivelsen legger til grunn at tekniske systemer skal forankres i Miljø- og klimaplan i Bergen kommune, til enhver tid gjeldende infrastruktur og politiske føringer som er relevante. Grensesnitt mellom tekniske systemer og brukerrelatert teknikk (jfr. kap. 13: «Infoskjerm/AV-utstyr/TV-DATA-TLF og IT arbeidsplass/datauttak» og kap.14: «Velferdsteknologi/teknologiske løsninger») avklares for hvert enkelt prosjekt. Dette gjelder også arealbehov og plassering av tekniske funksjoner. Det skal legges til rette for sikker tilkomst, enkel betjening, ettersyn, vedlikehold og utskiftning av installasjoner.

For å ivareta byggets estetikk, skal det tidlig i planarbeidsprosessen legges til rette for at teknisk utstyr og installasjoner i størst mulig grad integreres i de ulike rommenes helhetlige løsninger. Bannskap ol. som må stå i korridorer skal integreres i vegg.



Se figur for tiltenkt installasjon.

9.2 Ventilasjonsrom

I et sykehjem er det ulik driftstid på rom og avdelinger. Det er hensiktsmessig å samle lik driftstid planmessig, da kan ventilasjonssystemene bygges opp slik at ulike brukstider og formål får separate systemer. F.eks. skal områder som brukes både dag og kveld, kunne driftes separat fra områder som kun har drift på dagtid.

9.3 UPS

UPS skal dimensjoneres slik at den kan koble ut største etterlignede vern i batteridrift. Det skal være full selektivitet i dette anlegget ved alle driftsformer.

UPS brukes for å forsyne:

- IKT-rack + telesentral
- Sykesignal
- Nødvendige styringer UPS
- En stikkontakt per rom ved seng på egen kurs om det er reservekraft aggregat på bygget
- Dørautomatikk om ikke denne ligger på egen/egne UPS' er.

9.4 Tele og datasentral.

Rommet/-ene disponeres av byggeier og dekker alle funksjoner og oppgaver knyttet til drift og vedlikehold av digital infrastruktur i bygget. Rommet utformes bl.a. med plass til min. to-sidig tilkomst. Rommets størrelse, evt. antall avtales mellom rådgiver og oppdragsgiver.

⁶ EBE er ansvarlig for å beskrive disse funksjonene med tilhørende arealer, som fremover ikke tas inn som en del av romprogrammet fra bestillende byrådsavdeling med ansvar for sykehjem.

9.5 Trafo, tavlerom/underfordeling

Størrelse dimensjoneres etter gjeldene REN-blad samt føringer fra BKK. Hovedtavlerom må ha plass for tilkomst på baksiden. Ellers gjeldende regler fra NEK.

9.6 Reservestrøm/nødstrøm

Installeres på alle nye sykehjem og ved totalrehabilitering av eldre sykehjemsbygg. Eksos, støy og vibrasjon må hensyntas og løsning med utforming tilpasses bygningsmasse. Driftstid på reservestrømsaggregatet/nødstrømsaggregatet skal være minimum 48t før det må fylles ny diesel. Det skal prioriteres full drift på anlegget, og i rutine for sykehjemmet beskrive begrenset bruk av bygget/arealene, senke temperaturen til 19 grader og holde ventilasjonen på halv drift.

9.7 Valg av energikilder

Avtales i det enkelte prosjekt, inkl. tilhørende tekniske rom.

10 Fast inventar

10.1 Generelt

I listen framkommer diverse krav knyttet til fast inventar for sykehjem, ellers vises det til Etat for bygg og eiendoms spesifikasjon i heftet «Retningslinjer og krav til bygning og tekniske anlegg»

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Håndvasker	<ul style="list-style-type: none">• Alle håndvasker skal ha berøringsfrie armaturer og temperaturstyring.• Speil monteres over vask.
Nedfelte vasker i benkeplater og vegghengte kummer	<ul style="list-style-type: none">• Det skal monteres beskyttelsesplater på vegg over alle vasker.
Alle wc/hcwc	<ul style="list-style-type: none">• Håndvask med berøringsfritt armatur/speil over.• Dispensere for papir/såpe.• Vegghengt avfallskorg.• Opphengt toalettbørste.• Vegghengte knagger.• HCWC - støttehåndtak skal vurderes basert på plassering i sykehjemmet - hvem brukeren er i forhold til stor grad av egenmestring.
Dusj	<ul style="list-style-type: none">• Armatur i dusj skal ha termostat. Det skal være skåldesperre på blandebatteriet som ikke beboer kan klare å regulere forbi anbefalt temperatur.
Veggbeskyttere	<ul style="list-style-type: none">• For å redusere institusjonsopplevelsen, skal det vurderes andre materialer for veggbeskyttere i fellesarealene enn metall, f.eks. tre. Valgt materiale må tåle rengjøring etter hygiene krav på sykehjem.
Kjøkkeninnredning: materialer og overflater	<ul style="list-style-type: none">• Benkeplate skal være minimum fukt-, varme og ripebestandig høytrykkslaminat med rett kant og endrelaminering ferdig tilpasset fra fabrikk. Laminaten skal gå minimum 10 mm under platen.• Kjøkkeninnredningen skal festes til vegg og gå til tak. Eventuelt benyttes foring mellom overkant skap og himling.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kjøkkeninnredning leveres med solide og selvluukkende hengsler, skuffer i stål med demping, stillbare ben og løse sokler for inspeksjon og underlimt vask i benkeplate. • Skrogene skal leveres ferdig montert, det vil si tappet og limt på fabrikk. Leveres med RAL-farge. Skapdører skal være høytrykkslaminat med hardvedkanter og solide håndtak.
Kjøkkeninnredning belysning	<ul style="list-style-type: none"> • Stikkontakter skal monteres over kjøkkenbenk i maks. høyde underkant 1,1m over gulv. • Lysarmatur under alle overskap, kobles til en felles bryter. • Separate lysbrytere for benkebelysning og taklys plassert nær kjøkkendør i maks. høyde underkant 1,1m over gulv.
Gardiner/oppheng gardin (løst inventar)	<ul style="list-style-type: none"> • IARK sammen med anskaffelsesgruppen tar endelig stilling til hvilke rom/korridorer som skal ha gardiner, type gardiner, solskjerming og foliering for skjerming. Tyngde på gardiner må hensyntas i forhold til arbeidsmiljøet og drift.
Dører som skal kunne stå på magnet for å skape et åpent miljø i sykehjemmet	<ul style="list-style-type: none"> • F.eks. dører: <ul style="list-style-type: none"> - inn/ut av bogruppene - inn til kjøkken/spiserom, stue, liten stue i bogruppene - i felles korridorer - ut til uteområder - kafé - stillerom/flerbruksrom - frisør - fotterapeut
Dimensjonering rundt rullestol, hjelpemidler for løft og pleie, betjeningsareal, adkomst og kommunikasjonsveier, dører og vinduer, bad samt sjekklisten for dimensjoner:	<ul style="list-style-type: none"> • Se "<i>Veileder for lokalisering og utforming av omsorgsbygg</i>" v/ Husbanken, og kap.2 <i>Dimensjonering til grunn for prosjektering.</i>

11 Viktige premisser for uteområdene

11.1 Generelt

Uteområdene skal være iht. krav Husbanken stiller til uteområder i "*Veileder for lokalisering og utforming av omsorgsbygg*" v/ Husbanken: *Omsorgsplasser i institusjon og Personer med demens.* Samtlige uteområder skal ha attraktiv beliggenhet ift. klimatiske forhold og utsikt, for å skape gode uteområder for beboere, pårørende, frivillige og ansatte.

11.2 Uteareal/hager

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Uteareal/hage	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøkelser viser at turmuligheter ute bidrar til at beboerne blir roligere og mer fornøyde. Husbanken vektlegger at det er viktig at beboerne skal kunne gå ut alene og samtidig føle seg trygge. Det skal derfor etableres sansehager med vandreruter/gangsti utformet på en måte som letter orientering og bidrar til at en finner tilbake til utgangspunktet (gå i ring/sløyfe). • Trygghet utendørs sikres med skjermede utearealer som gir god bevegelsesfrihet. Gjerder, hekk, busker, atrium og hensiktsmessige låser kan gi nødvendig avgrensning mot omgivelsene.

	<ul style="list-style-type: none"> • For bogrupperne som har beboere med demens, skal det i tilknytning til oppholdsrom etableres godt tilrettelagt utearealer, gjerne i form av en hage hvor beboerne kan gå ut uten fast følge, uten fare for å gå seg bort. • Store takterrasser med vegetasjon kan gi ruslemulighet og frisk luft. Som et minimum skal beboerne ha tilgang til en romslig terrasse med plass til alle i bogrupperne. • Felles utearealer på bakken eller på terrasse bør være i direkte tilknytning til felles oppholdsrom. • Beplantning for å skjule gjerder skal være på plass fra driftsstart. • I en av sansehagene skal det være en gapahuk /uteplass under tak på grunnplan, slik at man kan kose seg ute uten å bli våt. Eventuelt også et overdekket uteareal med grillmuligheter. • Etat for sykehjem har som ett av sine satsningsområder at bogrupperne skal gi beboerne mulighet for kontakt med dyr. I en av de skjermede hagene skal det derfor settes av et areal på en plen (ca. 16 kvm) slik at institusjonen senere ev. kan bygge et hundebur eller lignende. • Dersom bogrupper har sitt private uteareal i tilknytning til skjermet uteområde/sansehage, skal dette området avskjermes. • Dersom det etableres en større hage, vil det være viktig at hver bogrupper har et område med sitteplass og noe avskjerming utenfor eget fellesrom, gjerne markert med farger eller materialer som gir gjenkjennelse. • For å øke fleksibiliteten i bruk av uteareal gjennom hele året, skal det på minst ett av de mest brukte uteområdene (terrasser og skjermede hager) legges til rette for å kunne bevege seg utendørs hele året. (Med f.eks. varmekabler). • Det skal tilrettelegges for hagestell og planting for beboerne. Pleierne på bogrupperne skal bruke årstidene inn i hverdagens aktiviteter, det skal derfor etableres sansehage/terrasser med opphøyede blomsterbed, frukt – og bærtrær. Beplantningen skal avspeile årstidsvariasjonene. Det skal etableres redskapsbod for verktøy, gripper, parasoller, og utstyr til drivhus som jord og annet planteutstyr. • I noen av hagene skal det være takoverbygg, slik at man kan sitte ute selv om det regner. • Hagene/ uteområdene og beplantning skal gi rom for aktivitet og sansestimulering, og ha plasser med sol og skygge. • På uteplasser med heller skal det legges til rette for spill som boccia, bowling, og basketball e.l. • For korttidssykehjem med rehabilitering, skal det være treningsstasjoner i uteområdene. • Bogrupperne/sykehjemmet skal legge til rette for generasjonsgleder gjennom samarbeid med barnehage, skole eller andre organisasjoner og pårørende. Det skal derfor etableres uteplass med lekeapparater for barn og unge i en uskjermet offentlig tilgjengelig hage.
Vegetasjon og vedlikehold	<ul style="list-style-type: none"> • Unngå for store plenområder. Ca. 20 kvm plen skal avsettes for evt. fremtidig etablering for dyrehold på sykehjemmet. Etat for sykehjem har som ett av sine satsningsområder, at bogrupperne skal gi beboerne mulighet for kontakt med dyr. • Unngå hurtigvoksende hekker og prydbusker som krever høy grad av vedlikehold, eksempelvis planter som trenger mye beskæring. • Det er positivt med elementer som humlehotell, raslende sivplanter, prydrær med blomster og lukt. Bruk av rullesten med rennende vann over og elementer som kan sittes på, gå rundt, tas på, som f.eks. hageskulpturer. • For enkelt vedlikehold er det viktig å satse på vintergrønne busker som kan plukkes inn og ikke feller så mye løv. Noen av disse må også kunne pyntes med lys i juletider. Forslag: saktevoksende små grantrær.

	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal ikke anlegges giftige planter, dekkbark, trær/bær mm i uteområdene.
Røykerom	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal etableres en røykefasilitet utenfor bygget som gir le for vær og vind, f.eks. i en av sansehagene. Plassering skal være enkelt å nå for beboerne, samtidig som det ikke skal være til sjenanse for andre deler av anlegget. Det må ikke sive røyk inn i bygget.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • I skjermede hager og på terrasser/balkonger skal det være porttelefon på utsiden, slik at ansatte skal kunne snakke med de som ev. blir låst ute, samt åpne døren via mobiltelefon.

11.3 Innendørs vinterhage/ atrium

Denne funksjonen vil eventuelt bli bestilt i det enkelte prosjekt. Egnet plassering kan være i tilknytning til kafè, med skyvedører for å kunne åpne opp mellom kafè og vinterhage/atrium for større arrangementer.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Innendørs vinterhage/ atrium	<ul style="list-style-type: none"> • Hagen skal planlegges med et større åpent areal for å tilrettelegge for arrangementer. • Fleksibel møblering med tanke på ulike arrangementer. • Mulighet for lufting på varme sommerdager.
AV/IKT/EL/VVS	<ul style="list-style-type: none"> • Halvklimalisert vinterhage (15-20 grader på vinterstid) glassvegger og/eller glasstak med U-verdi. • Mulighet for ventilering, dersom beplantning medfører kondens. • Lydanlegg. • Vinterhagen skal ha effekt-belysning. • Vanntilførsel til bed slik at det kan legges til rette for selvvanningsystem. • Varmekabler for oppvarming.

11.4 Terrasser/balkonger

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Terrasser/balkonger	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal etableres uteplass utenfor kjøkken/spiserom i hver bognippe, for enkelt å kunne servere beboere som ønsker å spise ute. • Arealer for uteopphold møbleres med spisebord for bognippens beboere og minimum to ansatte, (10+2 personer). • Det skal avsettes plass til minimum en pasientseng av den største typen. (Se kap. 2: <i>Dimensjonering til grunn for prosjektering</i>. Sengen skal tegnes inn på plantegning/møbleringsplan for hver terrasse/balkong i tilknytning til bognippene. Det må tas hensyn til at en del beboerne kan være rullestolbrukere. • Husbanken anbefaler at terrassene bør være delvis takoverbygget. • Automatiserte terrassemarkiser for skjerming mot sol og regn dersom ikke balkong/terrasse har delvis takoverbygg. • Det er positivt om det kan etableres vandreruter på terrasser. • På terrasser skal det være altankasser og tilrettelegges for å henge opp potter og pynt. • I etasjer med aktivitetsrom som får verksted/ «inne-drivhus» skal det på uteplass beregnes areal for planting av egne blomster for ansatte/beboere, Benker med armlener skal være integrert som faste elementer. • Det skal bygges opphøyde bed og gjerne plante kasser på hjul.
Drivhus:	<ul style="list-style-type: none"> • Det ønskes drivhus for beboerne etablert i nærhet til aktivitetsrom med vekstlys. Se kap.4: «Aktivitetsrom». <p>- Utvendige mål drivhus ca.: L3.90m, B2.55m, dør tilpasset UU krav.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Automatiske vindusåpner (lufteluker). - Aluminiumsbord med ekstra hylle. - Vegger og tak av polykarbonat med anbefalt tykkelse for god isolasjon værbestandighet. - Sokkel til drivhus skal støpes. - Tilkomst til drivhus må tilpasses UU krav. - Vekstlys. - Strøm for å kunne ha jevn temperatur. - Bod for oppbevaring av redskaper, jord og utstyr til drivhuset ønskes tilgjengelig i nærhet. - Vannuttak ønskes i eller i nærhet av drivhuset.
Takterrasser	<ul style="list-style-type: none"> • Takterrasse skal vurderes. Det er viktig at takhager er rampefrie, og at adkomst er terskelfrie. • Det skal bygges opphøyde bed og gjerne plantekasser på hjul. • Det er en fordel om det på terrasser også kan etableres vandreruter. • Det er viktig at det tenkes skjerming av vind og nedbør for opphold på takterrasser. Dette kan gjøres med beplantning, levegger og konstruksjoner med takoverbygg for å skape behagelige mikroklima.
AV/IKT/EL	<ul style="list-style-type: none"> • På felles terrasser/takhager skal det være porttelefon, slik at ansatte skal kunne snakke med de som ev. blir låst ute, samt åpne døren via mobiltelefon. • Samtlige balkonger, terrasser og takterrasser: Rikelig med stikk for å kunne spille musikk/lydanlegg, steke vafler, trekke kaffe mm. • Dører ut til hager/terrasser/balkonger fra bogrupper og korridorer hvor beboerne ferdes, skal ha dørautomatikk.

12 Parkering

12.1 Generelt

Antall parkeringsplasser for bil, inkl. HC-plasser, og sykkel skal være iht. gjeldende KPA bestemmelser og retningslinjer i Bergen kommune.

Når det besluttes antall parkeringsplasser på sykehjemmet, er det viktig å ta hensyn til:

- Ulike aktiviteter på sykehjemmet som involverer pårørende og frivillige.
- Pårørende og frivillige bør enkelt kunne komme seg til sykehjemmet.

Det skal være mulig å kjøre helt frem til hovedinngangen på sykehjemmet. Mange av beboerne kan ikke bevege seg ute over lange avstander, og ilt av en dag vil det være mange som er innom sykehjemmet i korte ærender. Det skal derfor etableres plass/sone ved hovedinngangen, med overbygg, for noe HC-parkering samt for av- og påstigning fra f.eks. persontrafikk med bil, taxi og ambulanse (planlagte oppdrag for vanligvis mest aktuelt å ta inn ambulanse går via parkeringshus). Biler må derfor kunne stå parkert i en kort periode, samtidig som at andre kjøretøyer kan passere biler som står midlertidig parkert.

Det skal etableres snusirkel for større kjøretøy ved varemottaket. Gangtilkomst til hovedinngang skal skjermes fra varetransport.

Flerfunksjonelle trafikkløsninger gir fleksibel og effektiv utnytting av areal, eksempelvis:

- Snuplass opparbeides som et kjørbart torg med sitteplasser og vegetasjon.
- Brannoppstillingsplasser opparbeides med et «mykere» dekke, gjerne drenerende, som en del av en åpen plass eller vei.

Hovedfunksjoner	Plassering og utforming
Typer parkeringsplasser	<ul style="list-style-type: none"> • Parkering iht. gjeldende parkeringsnorm, KPA. Ellers skal det avsettes plass til: • 2 parkeringsplasser med ladestasjon for bl.a. driftspersonell i parkeringsanlegg. • Lademuligheter for andre biler avtales for hvert prosjekt. • Parkeringsomfang ved hovedinngang avtales for hvert prosjekt. • Det tilrettelegges for HC-parkering ved hovedinngang. • Ambulanseparkering i parkeringsanlegg (plassen kan også brukes av sykehjemslegevakt, ambulerende blodprøvetaking, begravelserbyrå, mobil røntgen, leverandør av laboratorietjenester mm). • El-scootere (med lademuligheter).
Sykkelparkering	<ul style="list-style-type: none"> • Antall sykkelplasser iht. gjeldende parkeringsnorm, KPA. • Sykkelparkering for ansatte skal være tyverisikker og plassert i nærhet av garderobes, og under tak. • Sykkelparkering for gjester skal være i nærheten av en sentral inngang, gjerne under tak. • Det skal settes av et egnet sted for parkering av el-sparkesykler.

13 Infoskjerm/AV-utstyr/TV-DATA-TLF og IT arbeidsplass/datauttak

Representanter fra bestillende byråsavdeling for helse og omsorg vil i forbindelse med prosjektering og detaljprosjektering beskrive AV-utstyret som skal inn i de enkelte rommene i sykehjemmet. AV-utstyret anskaffes av byggherren.

13.1 Infoskjerm/hørseilstiltak

Infoskjerm/interaktiv infokiosk	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal ved hovedinngang tilrettelegges for en/to infoskjerm(er). • Behovet for at infoskjerm(er) må være tilpasset synshemmede er meldt til SDI. • Elektro/totalentreprenør skal levere dobbelstikk og data over himling for informasjonsskjerm (samt om nødvendig spikerslag for skjerm).
Hørseilstiltak Det skal i enkelte deler av bygget tilrettelegges for tiltak for hørselshemmede (f.eks. teleslynge eller IR).	<ul style="list-style-type: none"> • Byggentreprenør skal i bygningens sokkel/adkomst-etasje beregne/prosjekttere, levere og montere teleslyngeanlegg med kabel (og tilhørende forsterkere) forlagt i gulv i alle rom/arealer til allmennyttige formål som skranke, publikumsrettede tjenester, undervisningsrom og kantine hvor det formidles tale eller musikk. • Hjelpemidler for hørselshemmede i fellesarealer over grunnplan som i enkelte møterom, undervisningsrom, alle stuer osv. skal ivaretas av byggherre/AV-leveranse

13.2 AV-utstyr

Betegnelser AV-utstyr:

- **Visningskjerm:** Vegghengt skjerm for bruk av pc, det må avsettes plass min. 20cm mellom møtebord og skjerm.
- **TV:** For TV-kanaler.
- **Interaktiv skjerm:** Visningskjerm med skrivefunksjon, det må avsettes plass min. 150 cm mellom møtebord og skjerm.

Generelt AV-utstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Byggherren skal levere spikerslag for alle skjermer og lærreter samt levere stikk og IKT-punkt for AV-utstyr. Styring av belysning skal også koordineres med AV for skjermer/lerret. • Felles for alle rom med interaktiv skjerm: Tilkobling til strøm og data skal ikke medføre risiko for å snuble i ledninger/forhøyninger i gulv, heller ikke dersom møbleringen i rommet justeres. Gulvbokser skal ha robuste utførelser, tåle våtvasking og være tilpasset de omgivelsene de er plassert i. Eventuell bruk av gulvbokser skal avklares i det enkelte prosjekt, og legges inn i avviksløgg til EBE Krav og retningslinjer.
---------------------------	--

13.3 TV-DATA-TLF og IT-arbeidsplass/datauttak/konferanseutstyr (Microsoft Teams)

Det skal være uttak for telefon, data og TV med løsninger som ivaretar mulighet for å ta i bruk nyeste teknologi på området. Byrådsavdeling for helse og omsorg detaljerer dette ifm. prosjekteringen.

Generelt	<ul style="list-style-type: none"> • På halvparten av alle møte-/undervisningsrom i sykehjemmet skal det installeres konferanseutstyr (Microsoft Teams eller tilsvarende, Skype for business og Microsoft Cortana sertifisert videoløsning komplett med bordmikrofon og høyttaler samt veggmontert PTZ kamera. • Totalentreprenør leverer 4-veis stikk og data over skjerm samt føringsvei til møtebord som rør Ø50mm fra gulv til over himling, spikerslag for skjerm samt dobbelt stikk og data for brønn i møtebord. Føringsvei og bordbrønner må ha ledig plass til eventuelle ekstra mikrofoner. • Kameraløsning må tilpasses møterommet/undervisningsrommet.
-----------------	---

14 Velferdsteknologi/teknologiske løsninger

14.1 Generelt

Hensikten med å ta i bruk velferdsteknologi på ulike områder, er at brukeren skal kunne mestre ulike oppgaver og i størst mulig grad opprettholde selvstendighet. For ansatte kan det gi bedre oversikt og mulighet til å planlegge aktiviteter. Bygget skal ha god trådløst nett dekning og forsterket innendørs mobildekning.

14.2 Sykesignalanlegget

Sykesignalet skal være tilrettelagt iht. retningslinjer for sykehjem. *Det vises til «Bergen kommunes dokument for pasientvarsling» (dokumentet er under evaluering).*

14.3 Grensesnittet

Bergen kommune leverer Sykesignalanlegg sammen med Smart telefoner (mobiltelefoner) og bevegelsessensorer. Totalentreprenøren leverer kabling for sprednett og kabling til sykesignal fram til endeutstyr/sensor. Dørene må være utstyrt med dørmagnet for det enkelte beboerrom.

Den teknologiske utviklingen rundt velferdsteknologi og sykesignalanlegg i sykehjem går raskt. Underveis i prosjekteringen forutsettes det derfor løpende kontakt mellom byggherren, prosjekterende og ansvarlige i teknologiprojektet i bestillende byrådsavdeling for helse og omsorg.

14.4 Planlegging og montering av pasientvarslingsutstyr

For å sikre god samhandling og kommunikasjon involveres rådgivere og IKT koordinator i bestillende byrådsavdeling og leverandør via aktuelle sær møter knyttet til planlegging, status og framdrift der det er hensiktsmessig. Det er vesentlig at samhandling opprettholdes helt fram til løsningene er ferdig montert, fullskalatestet og overlevering er gjennomført.

Prosjektplan må være forutsigbar i forhold til framdrift, tilgjengelighet og forutsetninger eller avhengigheter.

14.4. Pasientvarsling

Ringesnor monteres på beboerrom og tilhørende bad. For å redusere institusjonsfølelsen, skal stikkontakter og trekkesnor på vegg ved seng i pleiestilling, integreres i vegg og ikke legges i kanal. Ettersom dette reduserer fleksibiliteten til å senere legge inn ekstra stikk skal det installeres 3 doble stikk. Standard trekkesnor blir levert med 2 meter kabel. Enheten kobles direkte til I/O-modul på avstillingspanelet til det aktuelle rommet.

Plassering ved Seng - 140-150cm (Viktig at den er plassert høyere enn sengen som brukes på sykehjemmet og kan nås fra begge sengeposisjoner).

Ringesnor bad må kunne nås fra toalett og dusj sone. For å kunne tilkalle hjelp skal toaletter i fellesområdene være utstyr med trekkesnor.

Alarm og avstillingspanel

Panel for avstilling eller utløsning av alarm settes opp innenfor dør i alle beboerrom. Dersom beboerenhet har eget soverom må det avklares behov for ekstra avstillingspanel ettersom panelet også benyttes til dialog med beboer ved utløst alarm. I tillegg kan kontrollpanelet benyttes sammen med dørmagnet slik at varsling for vandring ut beboers-dør kan ivaretas på samme enhet.

For raskt å kunne tilkalle hjelp dersom det oppstår en situasjon i stue/oppholdsrom skal det også være panel i fellesstuer der pårørende eller beboer kan varsle dersom det ikke er ansatte til stede. Panelet er utstyrt med en rød alarmknapp samt en grønn kvitterings-knapp og muligheten til å koble på eksterne enheter via I/O-modul. Enheten har mulighet for egendefinerte statuser basert på tastekombinasjonene utført på alarmknapp og kvitteringsknapp.

Taksensor - IR-Sensor

Avvikene som skjer hyppigst på sykehjem er fall. Bevegelsessensor kan forebygge fall og redusere de skadene dette medfører ved å fange opp når beboer setter seg opp på sengekanten eller går ut på gulvet. Beboerrom tilrettelegges med fastmontert taksensor og mulighet for ekstra sensor ved behov, enten kablet eller trådløs.

Det skal være montert en IR-sensor i taket på alle beboerrom over seng i normal stilling, langsiden er inntil vegg. Denne er konfigurert med et virtuelt «gjerde» rundt sengen som vil fange opp bevegelse utenfor dette området. Alarmen aktiveres og deaktiveres utenfor rommet via et eget avstillingspanel.

Ekstra sensorer

Det skal tilrettelegges et innfelt datapunkt slik at det er mulighet for å koble til en kablet sensor i alle beboerrom. Tilkoblingspunktet for sensorer installeres i nærheten av seng. Punktet gir også muligheten for tilkobling av diverse utstyr som eksempelvis: Epilepsi, Inkontinens, Stolsensor, Gulvmatte.

Posisjonssendere

Posisjonssendere IDT (nettvarder) vil gi beboere større mulighet til å bevege seg alene innenfor sykehjemmet og uteområdet. Personalet får først varsel når beboeren har passert definert dør eller området, aktiv varsling. Eventuelt at de trykker på alarmsmykket, passiv varsling. Passering av siste sender gir indikasjon om hvor i bygget beboeren befinner seg og begrenser leteområde. IDT er enheten som inneholder logikken for de aktuelle antennene. Det kan kobles til 2.stk antenner/varder per IDT. ID blir satt med DIPswitch på selve enheten. Dekningsområde på 90 – 250cm.

I forprosjektet må rådgivere i bestillende byrådsavdeling og IKT koordinator sammen med prosjektgruppen avklare hvor de ønsker å plassere posisjonssendere. Aktuell plassering kan f.eks. være mellom ulike bogrupper/avdelinger, ved hoveddør, utgang til sansehager eller andre utganger, trapp og heis.

Dørsensor på pasientdørene.

Dører til beboerrom settes opp med en magnetkontakt som gir muligheten for passiv overvåking av dørene til rommene. Om dør åpnes etter at funksjonen for overvåking er aktivert vil det bli varslet til pleiere via mobile enheter og/eller vaktroms panel.

Automatisk åpning forutsetter at dørene leveres med elektronisk låsestykke. Sensor kobles til låsestykket med en styringsboks og IDT pr rom slik at systemet fanger opp beboersmykke og at døren da låses opp. Styringsboksen trenger strømforsyning.

Personalet kan bruke RFID brikker eller egne ID kort med RFID funksjonalitet. Døren vil alltid kunne åpnes med håndtaket fra innsiden og låsen vil åpne seg ved brann.

Funksjonen aktiveres og deaktiveres på dedikert panel fra utsiden av rommet. Enheten er tilkoblet systemet via bus. I tillegg til bus kobles kabel fra magnet direkte på denne enheten.

Kamera

Kameraløsninger for visuelt og anonymisert digitalt tilsyn skal tilrettelegges på beboerrommene. Det betyr at samtlige rom trenger trådløs nettilgang, stikk for kamera og en brakett som kamera skal festes til.

Vaktromspanel

Vaktromspanel på arbeidsrom i bogrupperne skal installeres og vil gi en klar og tydelig visning av alarmer og hendelser i systemet og vil fungere som en backup for mottak av alarmer dersom nettverket går ned.

Alarmer vil i fullskjermsvisning fylle skjermen og gjøre den lesbar på lang avstand. Touchpanelet har også innebygget lyd giver for å varsle tydelig om alarmene. Hver alarmtype har sin egen farge, prioritet og tekst. Lydvarsling er forskjellig mellom lav- og høyprioritetsalarmer.

WIFI og innendørs mobilforsterkning

Etableres iht. dekningsmåling.

14.5 Alarmer – Sykesignal, forvarsel brann, ringeklokke og porttelefon

Sykesignal, brannvarslingssystemet, utendørs ringeklokke og porttelefon må være koblet til Smart telefonene (mobiler). Det skal være fjernåpning av ytterdør via mobil. Alle ytterdører skal være utstyrt med kamera.

Forutsetter at det legges til rette for kabling slik at forvarsel og romposisjonering ved brann kan komme på personalets mottaksløsning.

14.6 Opplæring og testing av anlegg/utstyr

Før innflytting skal ansatte ha opplæring i bruk av utstyr og de ulike funksjonene i bygget. Det vil være behov for opplæring av flere grupper i flere omganger, og Bergen kommunes underleverandører er ansvarlige for denne, jf. inngått rammeavtale.

Det skal utføres en fullskala sjekk av leveranse i et samarbeid mellom byggherre og leverandør av sykesignalanlegg. Leverandør av sykesignalanlegg er ansvarlig for å dokumentere test og løsning. Når alt er ferdig installert og kjernesystemet er oppe, skal det utføres en overleverings-beretning.

15 Anskaffelser av løst inventar/utstyr

15.1 Generelt

Anskaffelse av ytelse beskrevet i dette kapittelet skjer i annen entrepris enn bygg-entrepriser. Informasjon i dette kapittelet er medtatt som en orientering.

Funksjonsbeskrivelsen kapitler 3-8 gir informasjon om løst inventar og medisinsk utstyr fordi det er av betydning for utvikling av møbleringsplan i tidligfase.

Byggentreprenør medtar spikerslag, tekniske fremføringer mm. som følger av byggherrens sideentrepriser.

15.2 Medisinsk inventar og utstyr

Bestillende byråsavdeling beskriver behov for medisinsk inventar og utstyr og EFU anskaffer dette over kommunens rammeavtaler. Ved ombruk/gjenbruk skal medisinsk inventar og utstyr fremstå som enhetlige og nye, kunne vare i mange år og være rengjort før de plasseres i nye sykehjem.

15.3 Løst inventar og utstyr.

EFU ved IARK og bestillende byråsavdeling med sin anskaffelsesgruppe beskriver løst inventar og utstyr. Etat for utbygging ved IARK gjennomfører anskaffelsene av løst inventar og utstyr både inne og ute til sykehjemmet. Ved ombruk/gjenbruk skal møblene fremstå som enhetlige og nye, kunne vare i mange år og være rengjort før de plasseres i nye sykehjem.

16 Kildehenvisninger/ Generelle veiledere:

Bergen kommune, Etat for bygg og eiendom:
«Retningslinjer og krav til bygning og tekniske anlegg».

Husbankens veileder UU, belysning/dagslys mm:
<https://nedlasting.husbanken.no/Filer/8f7.pdf>

Helsedirektoratet (2013):
Fallforebygging i kommunen – kunnskap og anbefalinger.

Veileder medisinrom/laboratorium:
[Medisinromveilederen 2.0.2021.docx.pdf \(sykehusapotekene.no\)](#)

Sykesignalanlegget:
Det vises til «Bergen kommunes dokument for pasientvarsling» (dokumentet er under evaluering.)

Isoleringsveileder:
Lenke fra FHI: [IsolasjonsrapportNY-040423.indd \(fhi.no\)](#)

Veileder for bygningstekniske smittevernråd for kommunale heldøgns omsorgsplasser
<https://www.fhi.no/nettpub/smittevern-i-planlegging-og-utforming-av-heldogns-omsorgsplasser/>